

A9-0424/2023

8.12.2023

PRANEŠIMAS

dėl 2023 m. metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje bei Europos Sąjungos politikos šioje srityje
(2023/2118(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: Nacho Sánchez Amor

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	35
I PRIEDAS ATSKIRI ATVEJAI, Į KURIUOS EUROPOS PARLAMENTAS ATKREIPĖ DĖMESĮ NUO 2022 M. GRUODŽIO MĖN.....	36
II PRIEDAS. ĮKALINTŲ SACHAROVO PREMIJOS LAUREATŲ IR FINALININKŲ, IŠ KURIŲ ATIMTA LAISVĖ, SĄRAŠAS	60
III PRIEDAS. REZOLIUCIJŲ SĄRAŠAS	62
IV PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS	66
MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO LAIŠKAS.....	67
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	72
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	73

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl 2023 m. metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje bei Europos Sąjungos politikos šioje srityje
(2023/2118(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2, 3, 8, 21 ir 23 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 17 ir 207 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir kitas Jungtinių Tautų žmogaus teisių srities sutartis bei dokumentus,
- atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
- atsižvelgdamas į Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą,
- atsižvelgdamas į 1951 m. Jungtinių Tautų konvenciją dėl pabėgėlių statuso ir jos 1967 m. protokolą,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Jungtinių Tautų konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį ir į 2020 m. birželio 22 d. Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos rezoliuciją Nr. 43/29 dėl genocido prevencijos,
- atsižvelgdamas į 1976 m. Tarptautinę konvenciją dėl apartheido nusikaltimo uždraudimo ir baudimo už jį,
- atsižvelgdamas į 1984 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą (UNCAT),
- atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją (NTK),
- atsižvelgdamas į 1981 m. lapkričio 25 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje Nr. 36/55 paskelbtą Deklaraciją dėl visų formų netolerancijos ir diskriminacijos religijos ar tikėjimo pagrindu panaikinimo,
- atsižvelgdamas į 1992 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų tautinėms arba etninėms, religinėms arba kalbinėms mažumoms priklausančių asmenų teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 1998 m. gruodžio 9 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos

rezoliucijoje Nr. 53/144 bendru sutarimu priimtą Jungtinių Tautų deklaraciją dėl žmogaus teisių gynėjų,

- atsižvelgdamas į 1989 m. lapkričio 20 d. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją ir du jos fakultatyvinius protokolus, priimtus 2000 m. gegužės 25 d.,
- atsižvelgdamas į 2000 m. lapkričio 15 d. rezoliucija Nr. 55/25 priimtą Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą (Palermo protokolas) ir jos Protokolą dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, įsigaliojusį 2003 m. gruodžio 25 d.,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų sutartį dėl prekybos ginklais, kuri įsigaliojo 2014 m. gruodžio 24 d., ir į 1998 m. birželio 5 d. ES elgesio kodeksą ginklų eksporto srityje,
- atsižvelgdamas į 1995 m. rugsėjo mėn. Jungtinių Tautų Pekino deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 25 d. priimtą Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., ypač į jos 1, 4, 5, 8, 10 ir 16 tikslus,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 19 d. priimtą Pasaulinį susitarimą dėl saugios, tvarkingos ir teisėtos migracijos ir į 2018 m. gruodžio 17 d. Pasaulinį susitarimą dėl pabėgėlių,
- atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 22 d. patvirtintą aštuntąją Jungtinių Tautų pasaulinės kovos su terorizmu strategijos peržiūrą,
- atsižvelgdamas į 1997 m. balandžio 4 d. Europos Tarybos konvenciją dėl žmogaus teisių ir orumo apsaugos biologijos ir medicinos taikymo srityje ir jos papildomus protokolus, į 2005 m. gegužės 16 d. Konvenciją dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis ir į 2007 m. spalio 25 d. Konvenciją dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prieš juos,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gegužės 11 d. Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija), kurią ratifikavo ne visos valstybės narės,
- atsižvelgdamas į 1983 m. balandžio 28 d. Europos Tarybos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos protokolus Nr. 6 ir Nr. 13 dėl mirties bausmės panaikinimo,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/1998 dėl ribojamųjų kovos su šiurkščiais žmogaus teisių pažeidimais priemonių¹,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB,

---

¹ OL L 410 I, 2020 12 7, p. 1.

Euratomas) Nr. 480/2009²,

- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 17 d. Tarybos priimtą 2020–2024 m. ES veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje ir į 2023 m. birželio 9 d. priimtą jo laikotarpio vidurio peržiūrą,
- atsižvelgdamas į bendrą 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas. Vykdamas ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“ (JOIN(2020)0017),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 18 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planas“ (COM(2020)0565),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Komisijos komunikatą „ES vaiko teisių strategija“ (COM(2021)0142),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2021–2030 m. neįgalųjų teisių strategija“ (COM(2021)0101),
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“ (COM(2020)0698),
- atsižvelgdamas į 2004 m. birželio 14 d. Tarybos priimtas ir 2008 m. persvarstytas ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų, taip pat atsižvelgdamas į 2020 m. patvirtintą antrą rekomendacijų dėl Gairių įgyvendinimo dokumentą,
- atsižvelgdamas į 2005 m. ES gaires dėl skatinimo laikytis Tarptautinės humanitarinės teisės, atnaujintas 2009 m.³,
- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 12 d. Tarybos atnaujintas ES gaires dėl mirties bausmės,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 24 d. Tarybos priimtas ES religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo ir apsaugos gaires,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 24 d. Tarybos priimtas ES lesbiečių, gėjų, biseksualių, translyčių ir interseksualių (LGBTI) asmenų naudojimosi visomis žmogaus teisėmis propagavimo ir gynimo gaires,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 12 d. Tarybos priimtas ES žmogaus teisių gaires dėl saviraiškos laisvės internete ir realiame gyvenime,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 18 d. Tarybos priimtas ES žmogaus teisių gaires dėl nediskriminavimo išorės veiksmuose,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 17 d. Tarybos priimtas ES žmogaus teisių gaires dėl

---

² OL L 209, 2021 6 14, p. 1.

³ OL C 303, 2009 12 15, p. 12.

saugaus geriamojo vandens ir sanitarijos paslaugų,

- atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo 16 d. Tarybos priimtas peržiūrėtas ES kovos su kankinimu ir kitokiu žiauriu, nežmonišku ar žeminančiu elgesiu ir baudimu trečiosiose šalyse politikos gaires,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 22 d. Tarybos priimtas peržiūrėtas ES gaires dėl dialogų žmogaus teisių klausimais su trečiosiomis šalimis partnerėmis ir (arba) trečiosiomis šalimis,
- atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 12 d. Komisijos komunikatą „Demokratijos ir tvaraus vystymosi ištakos. ES bendradarbiavimas su pilietinės visuomenės organizacijomis išorės santykių srityje“ (COM(2012)0492),
- atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 10 d. Tarybos išvadas dėl pilietinės erdvės vaidmens saugant ir propaguojant pagrindines teises ES,
- atsižvelgdamas į 2023 m. vasario 20 d. Tarybos išvadas dėl ES prioritetų Jungtinių Tautų žmogaus teisių forumuose 2023 m.,
- atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 23 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 (COM(2022)0071),
- atsižvelgdamas į 2022 m. rugsėjo 14 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl produktų, pagamintų naudojant priverčiamąjį darbą, uždraudimo Sąjungos rinkoje (COM(2022)0453),
- atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 3 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą pasiūlymą dėl Tarybos reglamento dėl ribojamųjų kovos su sunkiomis korupcinėmis veikomis priemonių (JOIN(2023)0013),
- atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 16–17 d. Europos Tarybos Reikjaviko deklaraciją „Mūsų vertybėmis grindžiama vienybė“,
- atsižvelgdamas į 2023 m. liepos 11 d. Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros ataskaitą „Žmogaus teisių gynėjų, kuriems gresia pavojus, apsauga. Atvykimas į ES, buvimas ir parama“ (angl. *Protecting human rights defenders at risk: EU entry, stay and support*),
- atsižvelgdamas į 2022 m. ES metinę ataskaitą dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje,
- atsižvelgdamas į 2022 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybai rotacijos tvarka pirmininkaujančių valstybių bendras veiksmų gaires dėl teisėkūros institucijų derybų dėl bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) ir naujojo Europos migracijos ir prieglobsčio pakto tvarkaraščio organizavimo, koordinavimo ir įgyvendinimo.
- atsižvelgdamas į savo Sacharovo premiją už minties laisvę ir jos laureatus ir tai, kad 2023 m. ji skirta Jinai Mahsai Amini ir Irano judėjimui „Moteris, gyvenimas, laisvė“;

- atsižvelgdamas į savo 2019 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl ES gairių ir ES specialiojo pasiuntinio religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais įgaliojimų⁴,
  - atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl lyčių lygybės ES užsienio ir saugumo politikoje⁵,
  - atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 19 d. rezoliuciją dėl žmogaus teisių apsaugos ir ES išorės migracijos politikos⁶,
  - atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 19 d. rezoliuciją dėl klimato kaitos poveikio žmogaus teisėms ir aplinkos gynėjų vaidmens šioje srityje⁷,
  - atsižvelgdamas į savo 2021 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl ES visuotinio sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimo (ES Magnitskio aktas)⁸,
  - atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl smurto lyties pagrindu nustatymo nauja nusikaltimų sritimi, nurodyta SESV 83 straipsnio 1 dalyje⁹,
  - atsižvelgdamas į savo 2023 m. kovo 16 d. rezoliuciją dėl ES gairių dėl žmogaus teisių gynėjų¹⁰,
  - atsižvelgdamas į savo 2022 m. vasario 17 d. rekomendaciją Tarybai ir Komisijai pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl korupcijos ir žmogaus teisių¹¹,
  - atsižvelgdamas į savo 2023 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl 2022 m. metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje bei Europos Sąjungos politikos šioje srityje¹², taip pat į savo ankstesnes rezoliucijas dėl ankstesnių metinių ataskaitų,
  - atsižvelgdamas į savo rezoliucijas (ypač 2022 ir 2023 metais priimtas rezoliucijas) dėl žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės principų pažeidimų (vadinamosios skubios rezoliucijos), nuo 2019 m. priimtas pagal Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto laišką,
  - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0424/2023),
- A. atsižvelgdamas į 2023 m. minėtą Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 75-metį, Vienos deklaracijos ir veiksmų programos 30-metį ir Jungtinių Tautų deklaracijos dėl

⁴ OL C 411, 2020 11 27, p. 30.

⁵ OL C 404, 2021 10 6, p. 202.

⁶ OL C 15, 2022 1 12, p. 70.

⁷ OL C 15, 2022 1 12, p. 111.

⁸ OL C 99, 2022 3 1, p. 152.

⁹ OL C 117, 2022 3 11, p. 88.

¹⁰ OL L, C/2023/409, 2023 11 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/409/oj>.

¹¹ OL C 342, 2022 9 6, p. 295.

¹² OL C 214, 2023 6 16, p. 77.

žmogaus teisių gynėjų bei Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) Romos statuto 25-
metį,

- B. kadangi Europos Sąjunga, vykdydama išorės veiksmus, vadovaujasi Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2 straipsnyje, 3 straipsnio 5 dalyje ir 21 straipsnio 2 dalyje bei Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintomis vertybėmis ir principais, paskatinusiais pačios ES sukūrimą, vystymąsi ir plėtrą; kadangi šios vertybės visų pirma apima pagarbą žmogaus orumui, pagrindinėms laisvėms, teisinės valstybės principui ir žmogaus teisių visuotinumui bei nedalumui, lygybės, solidarumo ir nediskriminavimo principus bei pagarbą JT Chartijos ir tarptautinės teisės principams;
- C. kadangi Sąjunga, vykdydama savo išorės veiksmus, turi apibrėžti ir vykdyti bendrą politiką bei veiksmus, siekdama įtvirtinti ir remti demokratiją ir žmogaus teises, vadovaujantis ES sutarties 21 straipsnio 2 dalimi; kadangi tai galima pasiekti tik sėkmingai užtikrinant, kad demokratija ir žmogaus teisės būtų visų ES politikos sričių ir priemonių, įskaitant prekybą, vystymąsi, saugumą ir gynybą, taip pat plėtrą ir kt., pagrindas;
- D. kadangi ES vidaus ir išorės politikos, grindžiamos pagrindiniais Sąjungos principais ir vertybėmis, nuoseklumas bei suderinamumas yra nepaprastai svarbūs siekiant veiksmingos ir patikimos ES žmogaus teisių ir paramos demokratijai politikos;
- E. kadangi demokratinės šalys privalo kiekvienam asmeniui garantuoti galimybę naudotis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis; kadangi ES tebėra visapusiškai įsipareigojusi ginti daugiašališkumą ir visuotines vertybes, principus ir normas, kuriomis vadovaujasi JT valstybės narės; kadangi ES ir partneriai turėtų visų pirma ginti žmogaus teisių visuotinumą;
- F. kadangi taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai vis didesnę iššūkį kelia įvairūs subjektai, kurie, veikdami vieni arba suderinę veiksmus su kitais subjektais, mėgina pakenkti daugiašalėms organizacijoms ir sutrikdyti, apeiti ar sužlugdyti tarptautinės humanitarinės teisės ir žmogaus teisių teisės įgyvendinimą; kadangi manipuliavimas informacija ir kišimasis tapo dalimi arsenalo, kurį autokratiniai subjektai naudoja, kad darytų spaudimą demokratinėms vertybėms ir normoms, naikindami piktnaudžiavimo valdžia kontrolę, vis dažniau ir labiau pažeisdami žmogaus teises bei apribodami erdvę pilietinei visuomenei, nepriklausomai žiniasklaidai ir demokratiniams opoziciniams judėjimams;
- G. kadangi išaugo autokratių režimų skaičius ir, Geteborgo universiteto duomenimis, 70 proc. pasaulio gyventojų šiuo metu gyvena autoritarinio valdymo sąlygomis¹³; kadangi demokratinis nuosmukis tapo pagrindine pasaulio politikos tendencija ir apima tvirtos demokratijos valstybes, kurios vis dar susiduria su politinės poliarizacijos, institucijų disfunkcijos ir grėsmės piliečių laisvėms problemomis; kadangi visame pasaulyje, įskaitant Europos Sąjungą, plintantis autoritarizmas, neliberalizmas ir reakcingos tendencijos kelia grėsmę taisyklėmis grindžiamai pasaulinei tvarkai, žmogaus teisių bei demokratijos apsaugai ir propagavimui pasaulyje, taip pat vertybėms

---

¹³ Geteborgo universitetas, „The world is becoming increasingly authoritarian – but there is hope“, 2023 m. kovo 2 d., <https://www.gu.se/en/news/the-world-is-becoming-increasingly-authoritarian-but-there-is-hope>.

ir principams, kuriais grindžiama Sąjunga;

- H. kadangi šiais metais atlikta 2020–2024 m. ES veiksmų plano žmogaus teisių ir demokratijos srityje laikotarpio vidurio peržiūra parodė, kad, nepaisant iki šiol padarytos pažangos, ES kartu su bendraminčiais partneriais negali likti pasyvi, ypač atsižvelgiant į precedento neturinčius išbandymus žmogaus teisių, laisvės ir demokratijos srityje visame pasaulyje;
- I. kadangi visame pasaulyje toliau vykdomi teisių į minties, sąžinės ir religijos laisvę pažeidimai, kurie skatina priespaudą, konfliktus ir karus, taip pat tarptautinės teisės pažeidimus;
- J. kadangi 2010 m. ataskaitoje Žmogaus teisių tarybai nepriklausomas ekspertas kultūrinių teisių srityje nurodė, kad kultūrinės teisės yra susijusios su įvairiausiais žmogaus teisių klausimais bei vertybėmis, pvz., be kita ko, teise dalyvauti kultūriniame gyvenime ir švietime, taip pat kultūrinių teisių įtraukimu į įvairias tarptautines žmogaus teisių priemones;
- K. kadangi lyčių lygybė yra viena iš pagrindinių ES vertybių; kadangi toliau visame pasaulyje pažeidžiamos moterų ir mergaičių žmogaus teisės, įskaitant jų lytines ir reprodukcinės teises; kadangi moterų žmogaus teisių gynėjų ir pilietinės visuomenės organizacijų, dirbančių lyčių lygybės, moterų teisių ir lytinės bei reprodukcinės sveikatos ir teisių srityse, galimybės atlikti savo labai svarbų darbą vis mažėja, taip pat joms gresia smurtas, priekabiavimas ir bauginimas; kadangi todėl kaip horizontalųjį principą reikėtų visuose ES veiksmuose ir politikos priemonėse įgyvendinti ir į juos įtraukti lyčių aspekto integravimą ir tarpsektorinį požiūrį;
- L. kadangi dėl energetikos krizės, kilusios kartu su maisto gamybos krize, pasaulyje didėja skurdo lygis ir pažeidžiamumas, o tai daro žalingą poveikį žmogaus teisėms;
- M. kadangi atsakingas Europoje įsisteigusių įmonių elgesys yra nepaprastai svarbus užtikrinant, kad ES žmogaus teisių politika būtų veiksmingai įgyvendinama tiek ES, tiek už jos ribų, taip pat kiek tai susiję su darbuotojais; kadangi ES yra įsipareigojusi skatinti atsakingą verslo elgesį visuose gamybos sektoriuose ir visais tiekimo grandinės lygmenimis ir apsaugoti su verslu susijusių žmogaus teisių pažeidimų ir piktnaudžiavimo aukas;
- N. kadangi ekstremalios aplinkos sąlygos, įskaitant tas, kurios susidaro dėl klimato kaitos, miškų naikinimo ir gavybos verslo operacijų, gali lemti žmogaus teisių pažeidimus ir daryti poveikį ne tik artimiausiose apylinkėse esantiems asmenims bei bendruomenėms, bet ir visai žmonijai; kadangi per pastaruosius metus išaugo asmenų, kurie gina aplinkos teises, be kita ko, čiabuvių bendruomenėse, nužudymo, užpuolimo ir kitų formų smurto prieš juos atvejų skaičius; kadangi klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas yra dvi neatidėliotinai spręstinos ir tarpusavyje susijusios problemos, kurios kenkia tiek darniam vystymuisi, tiek naudojimuisi žmogaus teisėmis visame pasaulyje; kadangi žala aplinkai ir klimato kaitos padariniai didina nesaugumą, marginalizaciją ir nelygybę, todėl žmonės vis dažniau turi palikti savo namus arba patenka į nesaugią aplinką, kurioje padidėja jų pažeidžiamumas;
- O. kadangi žmogaus teisių gynėjai ir pilietinės visuomenės organizacijos (PVO) – labai

svarbios sąjungininkės ES stengiantis visame pasaulyje apsaugoti ir propaguoti žmogaus teises, demokratiją ir teisinę valstybę bei užkirsti kelią konfliktams; kadangi dėl to svarbiausias ES ir jos valstybių narių interesas yra remti jų darbą ir apsaugoti juos bei erdvę, kurioje jie veikia; kadangi visame pasaulyje vyriausybės vis dažniau prieš žmogaus teisių gynėjus taiko naujas taktikas ir ribojamąsias priemones siekdamos cenzūruoti jų darbą ir juos nutildyti bei persekioti; kadangi tokios priemonės apima strateginius ieškinius dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP), ribojamąją vyriausybės politiką, šmeižto kampanijas, diskriminaciją ir bauginimą ar smurtą, įskaitant neteismines egzekucijas, grobimus ir savavališkus suėmimus bei sulaikymus; kadangi vis dažniau išpuoliai prieš žmogaus teisių gynėjus reiškia ir išpuolius prieš jų šeimas ir bendruomenes; kadangi pilietinės visuomenės erdvė mažėja, be kita ko, dėl to, kad visame pasaulyje valstybės taiko vis griežtesnes PVO licencijavimo procedūras, draudimus arba viršutines finansavimo, kurį PVO gali gauti iš paramos teikėjų, ribas, taip pat stigmatizuoja PVO kaip „užsienio agentus“; kadangi daugelyje pasaulio šalių vyrauja nebaudžiamumo už pažeidimus prieš žmogaus teisių gynėjus atmosfera;

- P. kadangi terorizmas ir toliau išlieka viena rimčiausių grėsmių tarptautinei taikai ir saugumui, taip pat yra akivaizdus žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimas;

Reagavimas į pasaulines tendencijas ir pagrindinius iššūkius

1. dar kartą patvirtina žmogaus teisių visuotinumą, tarpusavio priklausomybę, tarpusavio ryšį ir nedalumą bei kiekvieno žmogaus prigimtinių orumą; dar kartą patvirtina ES ir jos valstybių narių pareigą visame pasaulyje ryžtingai, darniai ir nuosekliai propaguoti ir apsaugoti demokratiją, teisinę valstybę ir žmogaus teisių visuotinumą bei neatimamumą; ragina ES ir jos valstybes nares skatinti demokratinį valstybių ir atitinkamų tarptautinių bei regioninių organizacijų pajėgų suvienijimą siekiant šalinti grėsmes ir propaguoti žmogaus teises visame pasaulyje, be kita ko, laikantis tvirtos ir viešos pozicijos, kuria dar kartą patvirtinamas mūsų įsipareigojimas ginti žmogaus teisių visuotinumą ir teisinę valstybę;
2. smerkia totalitarinius ir autoritarinius režimus už tai, kad jie piktnaudžiauja daugiašalėmis institucijomis, visų pirma Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryba, siekdami neutralizuoti žmogaus teisių mechanizmus, jų gebėjimą priversti valstybes atsakyti už žmogaus teisių pažeidimus, taip pat sumenkinti ir (arba) perrašyti tarptautines normas pagal savo autoritarinę darbotvarkę; ragina Tarybą ir valstybes nares bendradarbiauti su bendraminčiais demokratiniais sąjungininkais, siekiant remti daugiašalių institucijų reformą, kad jos taptų atsparesnės piktavališkai autoritarinių režimų įtakai;
3. pabrėžia, kad ES turi būti visapusiškai pasirengusi kovoti su autoritarizmu, neliberalizmu ir ekstremizmu plitimu bei piktavališka įtaka, taip pat grėsmėmis žmogaus teisių apsaugai ir vis dažnesniais išpuoliais prieš žmogaus teisių visuotinumą, demokratiją, teisinę valstybę ir tarptautinę humanitarinę teisę;
4. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į plataus užmojo ES išorės žmogaus teisių politikos įsipareigojimą ir retoriką, ji turi būti nuosekli ir pavyzdinė, kiek tai susiję su įsipareigojimu puoselėti žmogaus teises ir demokratiją; apgailestauja dėl to, kad, pablogėjo žmogaus teisių ir teisinės valstybės padėtis visame pasaulyje, įskaitant ES, o

tai kenkia jos patikimumui priešinantį pasauliniam demokratiniam nuosmukiui ir regresui žmogaus teisių srityje; ragina ES ir jos valstybes nares rodyti pavyzdį ir griežtai laikytis žmogaus teisių, užtikrinti savo pilietinei visuomenei palankią aplinką ir stabdyti bet kokias neigiamas tendencijas šioje srityje;

5. smerkia tai, kad visame pasaulyje stiprėja tendencija pažeisti žmogaus teises ir demokratijos principus bei vertybes, pvz., be kita ko, didėjančią socialinę, ekonominę ir politinę nelygybę, teisių panaikinimą, visų pirma moterims, nuolatinę ir sistemine išties socialinių grupių atskirtį ir diskriminaciją, egzekucijas, neteisėtus nužudymus, kankinimą, smurtą dėl lyties, diskriminaciją ir apartheidą dėl lyties, savavališkus suėmimus ir sulaikymus, sistemine ir struktūrinę diskriminaciją ir nelygybę, susidorojimą su marginalizuotais ir pažeidžiamais asmenimis bei grupėmis, pilietine visuomene, politiniais oponentais ir etninėmis bei religinėmis mažumomis, vergiją ir priverčiamąjį darbą, priverstinę deportaciją, pernelyg didelį valdžios institucijų naudojamą smurtą, cenzūrą ir grasinimus nepriklausomai žiniasklaidai ir žurnalistams, taip pat grėsmes skaitmeninėje erdvėje, pavyzdžiui, sekimą internete ir interneto išjungimą; smerkia autokratiškas režimų vykdomas tarpvalstybines represijas; apgailestauja dėl to, kad visame pasaulyje silpnėja demokratiškas institucijų apsauga ir mažėja pilietinės visuomenės veiklos erdvė, dėl to susidaro nebaudžiamumo už žmogaus teisių pažeidimus sąlygos; pažymi, kad demokratiškas valstybių skaičius ir toliau mažėja, o autoritarinių režimų skaičius auga;
6. smerkia specialiai parengtus naratyvus, kuriuos kuria autoritariniai ir neliberalūs režimai, vykdydami išpuolius prieš žmogaus teisių visuotinumą ir teisinę valstybę; įspėja, kad šie režimai šiuos pirmiau minėtus naratyvus skleidžia tarptautiniuose forumuose, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryboje; ragina ES ir jos valstybes nares kovoti su šiais priešiškais naratyvais, kurie dažnai grindžiami kultūrinio reliatyvizmo teiginiais siekiant, be kita ko, užmaskuoti piktnaudžiavimą valdžia, taip pat su dezinformacija ir užsienio kišimusi, nukreiptais į ES; ragina ES ir valstybes nares naudotis visomis turimomis priemonėmis, be kita ko, visapusiškai panaudojant ES tarptautinių kultūrinių ryšių potencialą;
7. yra susirūpinęs dėl to, kad autoritarinėse ir neliberaliose šalyse, kuriose žmogaus teisių gynėjai yra persekiojami arba prie jų priekabiuojama, organizuojamos tarptautinės konferencijos ir renginiai, kuriuose aktyviai dalyvauja žiniasklaidos priemonių atstovai, ir kad šios šalys naudoja tokius renginius kaip reklamos galimybes ir siekdamas pasaulio arenoje iškreipti savo žmogaus teisių padėties vaizdą;
8. atkreipia dėmesį į didesnę autoritarinių, totalitarinių ir neliberalių režimų priemonių rinkinį, kuriuo sukuriamas pagrindas ardyti žmogaus teises pasitelkiant teisėkūros ir ne teisėkūros nuostatas, kurios, be kita ko, naudojamos rinkimams suklastoti, pilietinei visuomenei, marginalizuotiems ir pažeidžiamiems asmenims bei grupėms, mažumoms, politiniams oponentams, nepriklausomai žiniasklaidai ir kritiškiems balsams nutildyti bei grasinti, teisminėms institucijoms kontroliuoti ir žmogaus teisių gynėjams, žurnalistams, teisininkams, menininkams ir aktyvistams persekioti, nes jie kritikuoja tų režimų praktiką;
9. smerkia tai, kad autoritariniai ir neliberalūs režimai, ypač tie, kurie sukelia ir išplečia esamus vidaus ir tarptautinius konfliktus ir sukelia naujus konfliktus, vis dažniau

nepaiso tarptautinės žmogaus teisių teisės, o tai turi pražūtingų pasekmių žmogaus teisėms; pažymi, kad šie režimai bando pakenkti tarptautinės žmogaus teisių teisės teisėtumui, kad išvengtų jiems privalomo jos taikymo;

10. ragina įvertinti šios „tyliosios diplomatijos“ strategijos veiksmingumą, o ES – aktyviau ginti žmogaus teises;
11. griežtai smerkia žiaurumus, karo nusikaltimus ir sunkius tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, įskaitant seksualinį smurtą, smurtą dėl lyties, vaikų deportavimą ir civilių gyventojų bei karo belaisvių kankinimą ir žudymą, kuriuos Rusijos ginkluotosios pajėgos ir jų įgaliotiniai vykdo neteisėtame, nepateisinamame ir neišprovokuotame Rusijos agresijos kare prieš Ukrainą, ir yra labai susirūpinęs dėl jų; primena, kad, siekiant užtikrinti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, nepaprastai svarbu remti Ukrainą jos kare prieš Rusiją; primygtinai ragina imtis visų priemonių, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad karo nusikaltimus ir žmogaus teisių pažeidimus Ukrainoje įvykdę asmenys būtų nustatyti ir patraukti atsakomybėn; ragina ES ir jos valstybes nares toliau teikti visapusišką paramą atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, priemonėms ir mechanizmams šioje srityje, įskaitant Ukrainos prokurorus, tyrėjus ir teismines institucijas, TBT, Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos tyrimo komisiją ir nacionalinius tyrimus pagal universaliosios jurisdikcijos principą; pabrėžia, kad svarbu greitai surinkti ir išsaugoti karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui įrodymus, ir palankiai vertina pilietinės visuomenės pastangas šiuo tikslu;
12. su malonumu pažymi, kad šiame didelių išbandymų žmogaus teisėms visame pasaulyje aplinkybėmis esama ir prošvaisčių žmogaus teisių srityje; tvirtai remia JT, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO), ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) ir Europos Tarybos (ET), taip pat žmogaus teisių gynėjų ir pilietinės visuomenės organizacijų darbą, be kita ko, paverčiant tarptautinius įsipareigojimus konkrečiais žmogaus teisių užtikrinimo veiksmais; pabrėžia, kad reikia imtis labiau strateginės komunikacijos žmogaus teisių ir demokratijos klausimais, kuria būtų parodytas ES įsipareigojimas dalijantis teigiamais pavyčiais, politikos ir geriausios praktikos pavyzdžiais, ir ragina ES delegacijas ir ES valstybių narių diplomatinės misijas taip pat veikti šia kryptimi trečiojoje šalyse; remia Europos išorės veiksnių tarnybos (EIVT) kampaniją, skirtą Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 75-osioms metinėms 2023 m. paminėti, remiant Jungtinių Tautų žmogaus teisių 75-ąją iniciatyvą ir Gerų žmogaus teisių užtikrinimo pavyzdžių iniciatyvą¹⁴, kaip būdą propaguoti teigiamas istorijas apie žmogaus teises;

Reagavimas į visuotinių žmogaus teisių ir demokratijos iššūkius

Tarptautinių žmogaus teisių ir humanitarinės teisės laikymasis

13. pabrėžia ryšį tarp žmogaus teisių pažeidimų ir plačiai paplitusio nebaudžiamumo bei atskaitomybės stokos regionuose ir šalyse, kuriuose vyksta konfliktai; pabrėžia, kad reikia laikytis tarptautinės žmogaus teisių ir humanitarinės teisės, visų pirma atsižvelgiant į Ženevos konvencijas; griežtai smerkia vyriausybių pajėgų bei ginkluotų grupuočių visame pasaulyje vykdomus tarptautinės humanitarinės teisės ir žmogaus teisių pažeidimus, kurie kai kuriais atvejais prilygo karo nusikaltimams ir

¹⁴ <https://goodhumanrightsstories.net/>.

nusikaltimams žmoniškumui; ragina veiksmingai užtikrinti greitą ir netrukdomą humanitarinės pagalbos teikimą per ginkluotus konfliktus ir gaivalines nelaimes ir sistemingai kurti humanitarinius koridorius, kai ir kur to reikia ginkluotųjų konfliktų ir karo metu; smerkia autoritarinių vyriausybių bandymus kištis į humanitarinės pagalbos organizacijų veiklą ir ją riboti; šiuo atžvilgiu primena, kaip svarbu koordinuoti civilinių ir karinių subjektų veiklą; smerkia tai, kad šiuolaikinis karas ir konfliktai visame pasaulyje lėmė pražūtingus humanitarinius padarinius ir žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant, be kita ko, civilinių objektų bombardavimą, žaginimą ir kankinimus, priverstinį perkėlimą ir neteisėtą deportaciją; atkreipia dėmesį į ginkluoto konflikto poveikį lytims, įskaitant kaip karo taktiką naudojamą seksualinį smurtą prieš moteris ir mergaites, poveikį vaikams ir mažumoms, taip pat jo padarinius aplinkai;

14. ragina ES ir jos valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant skatinti paisyti tarptautinės humanitarinės teisės ir teikti pagalbą aukoms, kad jos pasinaudotų teise kreiptis į tarptautinį teismą, teisių gynimo priemonėmis ir reparacija; pabrėžia, kad pagal tarptautinę humanitarinę teisę draudžiama vykdyti išpuolius prieš civilius gyventojus ir objektus, kurie yra būtini civilių gyventojų išlikimui; ragina ES ir jos tarptautinius partnerius visapusiškai pasinaudoti visomis atitinkamomis kovos su tarptautiniais nusikaltimais priemonėmis, be kita ko, universaliosios jurisdikcijos principo taikymu, specialiaisiais tribunolais nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis, be kita ko, už agresijos nusikaltimą, taip pat sukurti lanksčius bendradarbiavimo ir finansavimo mechanizmus, kad būtų galima greitai rinkti ir analizuoti nusikaltimų įrodymus; ragina Komisiją užtikrinti, kad šios priemonės būtų taikomos koordinuotai ir papildytų kitas atitinkamas ES ir valstybių narių priemones;
15. dar kartą ragina valstybes nares padėti sustabdyti ginkluotus konfliktus ir sunkius žmogaus teisių ar tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus griežtai laikantis JT sutarties dėl prekybos ginklais 7 straipsnio nuostatų dėl eksporto ir eksporto vertinimo ir Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP dėl ginklų eksporto¹⁵ ir ES dvejopo naudojimo prekių reglamento¹⁶; primygtinai ragina ES įvertinti piktavališką šnipinėjimo programų naudojimą, kol bus įgyvendintos griežtos taisyklės, užtikrinančios, kad šios programos būtų naudojamos laikantis tarptautinių žmogaus teisių standartų; reiškia nuolatinį susirūpinimą dėl ginkluotų bepiločių orlaivių naudojimo nesilaikant tarptautinės teisinės sistemos ir ragina atlikti ginkluotų bepiločių orlaivių plėtros projektų poveikio žmogaus teisėms vertinimus; ragina ES imtis iniciatyvos siekiant parengti teisiškai privalomą priemonę, kuria būtų uždrausti mirtini autonominiai ginklai be prasmingos žmogaus kontrolės;
16. primygtinai tvirtina, kad svarbu užtikrinti ES politikos suderinamumą, kiek tai susiję su teritorijos okupacijos ar aneksijos situacijomis, ir ši politika turėtų būti grindžiama tarptautine humanitarine teise, siekiant užkirsti kelią sunkiems žmogaus teisių pažeidimams vietoje; pabrėžia, kad ES įsisteigusios įmonės yra atsakingos už tai, kad bet kokiai ekonominei ar finansinei veiklai šiose teritorijose ar su šiomis teritorijomis būtų taikoma griežčiausia išsamaus patikrinimo politika, ir turi užtikrinti, kad būtų

¹⁵ 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99).

¹⁶ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/821, nustatantis Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą (OL L 206, 2021 6 11, p. 1).

griežtai laikomasi tarptautinės teisės ir ES sankcijų politikos, kai taikytina šioms situacijoms; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją paaiškinti taikytinas taisykles, susijusias su ES prekyba su tokiomis teritorijomis;

Teisė į gyvybę: pažanga siekiant visuotinio mirties bausmės panaikinimo

17. pakartoja, kad principingai prieštarauja mirties bausmei, kuri yra neatitaisoma, žiauri, nežmoniška ir žeminanti bausmė; apgailestauja dėl to, kad, nepaisant tendencijos kai kuriose ES nepriklausančiose šalyse imtis veiksmų siekiant panaikinti mirties bausmę, šiuo klausimu vis dar susiduriama su dideliais iššūkiais; apgailestauja dėl to, kad kitose ES nepriklausančiose šalyse ji taikoma vis dažniau ir įvykdytų mirties bausmių skaičius pasiekė aukščiausią lygį per pastaruosius penkerius metus; pakartoja savo raginimą visoms šalims visiškai panaikinti mirties bausmę arba nedelsiant paskelbti moratoriumą – tai būtų pirmas žingsnis siekiant ją panaikinti; ragina ES ir valstybes nares naudotis visomis turimomis priemonėmis, įskaitant prekybos ir asociacijos susitarimus su ES nepriklausančiomis šalimis, siekiant paskelbti mirties bausmės taikymo moratoriumą ir vėliau ją panaikinti;
18. pabrėžia, kad ES turi nepalaujamai siekti visuotinio mirties bausmės panaikinimo – pagrindinio savo užsienio politikos žmogaus teisių srityje tikslo; ragina ES ir valstybes nares atitinkamuose tarptautiniuose forumuose raginti panaikinti mirties bausmę ir ieškoti kuo platesnės paramos šiai pozicijai; ragina JT organus toliau dėti pastangas siekiant visuotinio mirties bausmės panaikinimo, laikantis JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijų; be to, ragina atitinkamas šalis žengti pirmą žingsnį ir sutrumpinti nusikaltimų ar nusikalstamų veikų, už kuriuos baudžiama mirties bausme, sąrašą; ragina užtikrinti skaidrumą dėl mirties bausmių ir jų vykdymo tose šalyse, kurios tokių statistinių duomenų neatskleidžia; remia Afrikos Sąjungos vykdomą Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartijos protokolo dėl mirties bausmės panaikinimo Afrikoje projekto priėmimo procesą; ragina kitas trečiąsias šalis ir regionines organizacijas pradėti panašius procesus, be kita ko, prasmingai įtraukiant PVO; pabrėžia, kad svarbu remti vietos ir regionų pastangas panaikinti mirties bausmę;

Teisė į saviraiškos laisvę, žiniasklaidos laisvę, akademinę laisvę ir teisė į informaciją

19. yra labai susirūpinęs dėl vis didėjančių saviraiškos, įskaitant meninę raišką, ir žiniasklaidos, ypač žurnalistų, laisvės suvaržymų visame pasaulyje; smerkia žurnalistų, žmogaus teisių gynėjų ir pilietinės visuomenės organizacijų, visuomenės sergėtojų, pranešėjų ir menininkų cenzūravimą taikant vadinamuosius užsienio agentų įstatymus, taip pat kitas teisėkūros ir ne teisėkūros priemones, kurias priėmė autoritariniai, totalitariniai ir neliberalūs režimai, pavyzdžiui, administracinės naštos didinimą, baudas, grasinimus, šmeižikišką ir juodinančią retoriką; primena, kad yra labai susirūpinęs dėl strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo naudojimo siekiant juos nutildyti, ir primygtinai ragina valstybes nares ir ES nepriklausančias šalis nutraukti tokią praktiką; pažymi, kad tam tikrais šios praktikos pavyzdžiais taip pat gali būti naudojamos kai kuriose tvirtas demokratijos tradicijas turinčiose pasaulio šalyse; atsižvelgdamas į tai palankiai vertina pastangas sustiprinti žurnalistų ir aktyvistų apsaugą, taip pat ir Europos Sąjungoje, nuo nepagrįstų ir piktnaudžiavimo ieškinių, kuriais siekiama juos nutildyti;

20. pripažįsta, kad labai svarbu remti žurnalistus, kurie patiria persekiojimą ir grasinimus savo saugumui, ir ragina sukurti žurnalistų apsaugos programas, kurios palengvintų perkėlimą tiems, kuriems gresia tiesioginis pavojus; apgailestauja dėl kryptingo sekimo ir šnipinėjimo programų naudojimo, taip pat dėl kitų skaitmeninių grėsmių, kylančių žurnalistams, ir smerkia valstybinių ir nevalstybinių subjektų vykdomus jų teisių į privatumą, saviraiškos laisvę, minties laisvę, informacijos laisvę ir asociacijų laisvę pažeidimus; dar kartą patvirtina, kad galimybė susipažinti su patikima informacija tiek internete, tiek ne internete – pagrindinė teisė demokratinėje visuomenėje;
21. ragina ES nepriklausančias šalis skubiai priimti priemones, kuriomis būtų užkirstas kelias bet kokiam nereikalingam ar pernelyg dideliame jėgos naudojimui, bauginimui arba savavališkam sulaikymui protestų metu, taip pat panaikinti arba iš dalies pakeisti visus teisės aktus ir administracinius aktus, kuriais pažeidžiama teisė į saviraiškos ir susirinkimų laisvę;
22. primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares dėti daugiau diplomatinį pastangų bendradarbiaujant dvišaliu ir daugiašaliu lygmenimis ryšium su cenzūra, grasinimais ar išpuoliais prieš akademinę laisvę, visų pirma valstybinių ir nevalstybinių subjektų įkalintais mokslininkais visame pasaulyje, nes tai turi didelių pasekmių teisei į švietimą, naudojimuisi mokslo pažangos teikiama nauda ir nuomonės bei saviraiškos laisvei; ragina EIVT ir Komisiją persvarstyti esamus paramos ir apsaugos mechanizmus, siekiant plėtoti pajėgumus, skirtus pagalbai tokiais atvejais nustatyti ir teikti, įskaitant skubią apsaugą ir paramą; palankiai vertina akademikų, kuriems gresia pavojus, įtraukimą į ES žmogaus teisių gynėjų mechanizmą;
23. ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų toliau teikiama aukšto lygio parama Pasauliniam žmogaus teisių ir demokratijos studijų centrui, nes jis suteikė saugią erdvę studentams ir mokslininkams, kuriems teko bėgti iš savo šalių dėl to, kad gynė demokratiją ir žmogaus teises, ir yra pavyzdinė ES paramos švietimui žmogaus teisių srityje iniciatyva; pritaria Bendram pareiškimui dėl akademinės laisvės, kuris buvo paskelbtas 52-ojoje Žmogaus teisių tarybos sesijoje ir kurį palaikė visos valstybės narės; ragina valstybių narių ir ES delegacijas atlikti pagrindinį vaidmenį stebint akademinės laisvės pažeidimus ES nepriklausančiose šalyse ir teikiant ataskaitas dėl jų; pritaria tam, kad būtų parengtas teisės į akademinę laisvę įgyvendinimo principų projektas, ir ragina ES skatinti JT sistemoje priimti gaires dėl akademinės laisvės;

Teisė į minties, sąžinės, religijos ir tikėjimo laisvę

24. pakartoja savo susirūpinimą dėl teisės į minties, sąžinės, religijos ir tikėjimo laisvę pažeidimų bei susijusių neapykantos nusikaltimų; pabrėžia, kad tokie pažeidimai neturi geografinių ir kultūrinių ribų; apgailestauja dėl savęs priskyrimo religijai ar tikėjimui instrumentalizavimo politiniais tikslais, įskaitant religinių ir tikėjimo mažumų bei religinių bendruomenių atskyrimą tam tikrose šalyse; smerkia prievartos, diskriminacijos, bauginimo ir smurto, nukreiptų prieš minties, sąžinės, religinių ar tikėjimų mažumų narius, jų turtą ir maldos vietas, eskalavimą; smerkia kaltinimus šventvagyste, apostaze ar kitus kaltinimus religiniu pagrindu, įskaitant mirties bausmės nuteistajam galimybę, susijusius su religinėmis mažumomis ir teisėta žmogaus teisių veikla, be kita ko, internete ir socialiniuose tinkluose, ir apskritai siekiant apriboti pilietinės visuomenės erdvę;

25. visapusiškai remia teisę į minties, sąžinės ir religijos laisvę, teisę tikėti arba netikėti, taip pat teisę išpažinti religiją ar tikėjimą ir juos keisti ar jų atsisakyti be smurto ir diskriminacijos baimės; smerkia išpuolius prieš asmenis ir PVO dėl taikių klausimų, kritikos ar satyros religinių įsitikinimų atžvilgiu; ragina ES ir jos valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant apsaugoti šias teises, kelti šiuos klausimus JT žmogaus teisių forumuose ir bendradarbiauti su atitinkamais JT mechanizmais ir komitetais, įskaitant darbą su ES nepriklausančiomis šalimis, kad šios teisės būtų apgintos ir būtų užkirstas kelias bet kokiems pažeidimams; taip pat ragina dėti daugiau pastangų ir bendradarbiauti daugiašaliu lygmeniu, taip pat remiant TBT rinkti neapykantos nusikaltimų įrodymus, patraukti nusikaltėlius atsakomybėn ir atlyginti žalą aukoms;
26. pripažįsta tarpkonfesinio ir religijų dialogo, kuris skatina įvairių religinių, įvairaus tikėjimo ir įvairių etninių grupių taikų sambūvį bei tarpusavio supratimą, vertę ir ragina ES ir valstybes jį skatinti; pažymi, kad visame pasaulyje sparčiai plinta ateizmas ir didėja netikinčiųjų skaičius ir to nereikėtų pamiršti su minties, sąžinės, religijos ir tikėjimo laisve susijusioje ES politikos sistemoje;
27. rekomenduoja, kad ES specialusis pasiuntinys religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais glaudžiai bendradarbiautų su ES specialiuoju įgaliotiniu žmogaus teisių klausimais, ES atstovais konkrečioms regionams ir Tarybos Žmogaus teisių darbo grupe ir papildytų jų darbą, ir šiuo tikslu mano, kad specialusis pasiuntinys turėtų būti integruotas į EIVT panašiai kaip kiti specialieji pasiuntiniai ir ES specialieji įgaliotiniai; apgailestauja dėl to, kad Komisija atnaujino specialiojo pasiuntinio įgaliotimus, iš anksto neįvertinusi šių pareigų veiksmingumo ir pridėtinės vertės, kaip ne kartą prašė Parlamentą; ragina atlikti šį vertinimą ir juo remiantis skirti pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kad jie galėtų veiksmingai vykdyti savo įgaliotimus; primena, kad šiais metais buvo minimos 10-osios ES religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo ir apsaugos gairių metinės; apgailestauja dėl to, kad, nors gairėse numatytas Tarybos kas trejus metus atliekamas jų vertinimas, iki šiol joks vertinimas nebuvo paskelbtas viešai; ragina Tarybą atlikti šį vertinimą ir pateikti rezultatus Parlamentui; visapusiškai pritaria ES praktikai vadovauti susijusioms teminėms rezoliucijoms JT žmogaus teisių taryboje ir JT Generalinėje Asamblėjoje; ragina EIVT ir ES delegacijas dialoguose žmogaus teisių klausimais su šalimis partnerėmis ir JT žmogaus teisių forumuose prireikus kelti bendro pobūdžio klausimus ir atkreipti dėmesį į konkrečius atvejus, susijusius su tikėjimo ar religinių mažumų persekiojimu ar diskriminacija, laikantis į rezultatus orientuoto požiūrio ir integruojant lyčių aspektą;

Teisė į lygybę ir nediskriminavimą

28. dar kartą smerkia visų formų rasizmą, netoleranciją, ksenofobiją ir diskriminaciją dėl rasės, etninės kilmės, tautybės, socialinės klasės, negalios, kastos, religijos, tikėjimo, amžiaus, lyties, seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės; pabrėžia, kad svarstant diskriminacijos klausimus svarbu laikytis tarpsektorinio požiūrio; pabrėžia, kad, be kita ko, rasizmas, diskriminacija, ksenofobija, antisemitizmas ir islamofobija, taip pat religinis persekiojimas ir susijusi netolerancija visame pasaulyje tebėra didelė problema ir kad COVID-19 pandemija šias problemas dar labiau padidino;
29. smerkia tai, kad tarptautiniu mastu didėja neapykantos kalbos grėsmė, be kita ko, internete; pažymi, kad moterims kyla didesnė grėsmė internete, o tai daro neigiamą

poveikį moterų politiniam dalyvavimui ir lyčių lygybei priimant sprendimus; ragina priimti veiksmingas priemones siekiant reaguoti į diskriminacinę elgesį ir panaikinti nebaudžiamumą ir, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis bei padedant Parlamentui, parengti konkrečias vietas strategijas, kurios padėtų kovoti su diskriminacija ES nepriklausančiose šalyse, konsultuojantis su vietos atstovais ir PVO; pakartoja, kad švietimas ir dialogas atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį skatinant toleranciją, supratimą ir įvairovę;

30. labai susirūpinęs atkreipia dėmesį į kastų hierarchijų, diskriminacijos ir žmogaus teisių pažeidimų mastą ir pasekmes, įskaitant galimybių naudotis teisės sistema ar gauti darbą neužtikrinimą, nuolatinę segregaciją, skurdą ir stigmatizavimą, taip pat su kasta susijusias kliūtis, trukdančias naudotis pagrindinėmis žmogaus teisėmis ir užtikrinti žmogaus socialinę raidą; pakartoja savo raginimą parengti ES politiką dėl diskriminacijos dėl priklausymo kasta ir konkrečias vietas strategijas siekiant padėti kovoti su diskriminacija dėl priklausymo kasta šalyse, kuriose ji labiausiai paplitusi; rekomenduoja Europos Parlamentui visuose atitinkamuose savo komitetuose ir delegacijose spręsti diskriminacijos dėl priklausymo kasta klausimą, paskirti ryšių punktą diskriminacijos dėl priklausymo kasta klausimais, taip pat lankantis ES nepriklausančiose šalyse, susijusiose su šia problema, konsultotis su atitinkamomis organizacijomis ir kelti klausimą dėl diskriminacijos dėl priklausymo kasta bendraujant su vietos valdžios institucijomis bei kitais kolegomis, taip pat surengti metinį klausimą siekiant apžvelgti ES veiksmus ir pažangą Tarptautinės rasinės diskriminacijos panaikinimo dienos proga;

Teisė į laisvę nepatirti kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio

31. smerkia bet kokius veiksmus ar bandymus bet kokiomis aplinkybėmis, įskaitant teisės saugą, kurstyti, leisti, sisteminti kankinimą ir kitą žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą, priverstinį dingimą, savavališką kalinimą ir neteismines egzekucijas, pritarti jiems ar sutikti, kad jie būtų vykdomi; ragina visas šalis priimti ir įgyvendinti veiksmingas priemones taikant į aukas orientuotą požiūrį, užkirsti kelią kankinimui ir kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ar baudimui, kartu užtikrinant nusikaltėlių atsakomybę; apgailestauja dėl to, kad daugelyje šalių toks elgesys tebėra plačiai paplitęs; su dideliu susirūpinimu atkreipia dėmesį į daugėjančių kankinimo atvejų ir paplitusio jo vykdytojų nebaudžiamumo tendenciją visame pasaulyje; ragina visas šalis sistemingai peržiūrėti savo atitinkamas tardymo taisykles ir teisės saugos elgesio protokolus, vadovaujantis tarptautiniais žmogaus teisių standartais;
32. apgailestauja dėl to, kad visame pasaulyje yra sąžinės kalinių, ir ragina EIVT ir valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti jų besąlygišką išlaisvinimą; ragina EIVT ir Komisiją remti nacionalinių prevencinių mechanizmų kūrimą ir veikimą ES nepriklausančiose šalyse, taip pat šioje srityje veikiančias PVO; ragina ES užmegzti dialogą su trečiosiomis šalimis, kad kalėjimų sąlygų gerinimas taptų svarbiu viešosios politikos klausimu, visų pirma sprendžiant kalėjimų perpildymo problemą taikant sulaikymui alternatyvias priemones; pripažįsta svarbų PVO ir žmogaus teisių gynėjų vaidmenį kovojant su kankinimu ir kitų formų netinkamu elgesiu ir primygtinai ragina ES remti juos vykdant laisvės atėmimo vietų stebėseną vadovaujantis peržiūretomis ES gairėmis dėl kankinimo;

33. ragina ES skatinti trečiąsias šalis suderinti savo nacionalines teisminių garantijų nuostatas su tarptautiniais įsipareigojimais (pvz., kankinimo kriminalizavimu pagal JT konvenciją prieš kankinimą); smerkia visų formų prekybą žmonėmis ir priverčiamąjį darbą, be kita ko, remiamus valstybių, ir visų formų šiuolaikinę vergovę; ragina ES ir jos valstybes nares imtis vadovaujamo vaidmens siekiant juos panaikinti ir, kai aktualu, į ES susitarimus su trečiosiomis šalimis įtraukti konkrečią nuorodą šiuo klausimu;

Teisė į visuomenės dalyvavimą

34. pažymi, kad teisė aktyviai ir pasyviai dalyvauti laisvuose, skaidriuose ir sąžininguose rinkimuose neužtikrinama autoritariniuose, totalitariniuose ir neliberaliuose režimuose, tačiau ir kai kuriose demokratinėse šalyse kyla vis daugiau kliūčių visapusiškai naudotis šiomis teisėmis; pabrėžia, kad minėti režimai, siekdami įtvirtinti savo valdžią, rengia suklastotus rinkimus, kuriuose neužtikrinama tikra politinė konkurencija, teisėtumas ir pliuralizmas; ragina dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti mažumų dalyvavimą visuomenėje, taip pat padidinti moterų ir jaunimo atstovavimą rinkimų procesuose; akcentuoja Europos Sąjungos rinkimų stebėjimo misijų vaidmenį atliekant nepriklausomą ir nešališką rinkimų procesų, kuriuos jos stebi, vertinimą; ragina imtis tolesnių veiksmų, susijusių su šių rinkimų stebėjimo misijų trečiosiose šalyse rekomendacijų priėmimu ir įgyvendinimu, ir įtraukti jas kaip pagrindinį elementą į ES ir atitinkamos trečiosios šalies santykių sistemą; pažymi, kad vis dažniau šalys atsisako kviešti ES stebėti savo rinkimus, ir ragina EIVT spręsti šią problemą;

Kultūrinės teisės

35. patvirtina kultūrinių teisių, kaip tam tikros formos žmogaus teisių, suteikiančių galimybę asmenims ir žmonių grupėms ugdyti ir išreikšti savo žmogiškumą ir tapatybę, universalumą; pritaria JT specialiojo pranešėjo kultūrinių teisių srityje įpareigojimams padidinti kultūrinių teisių matomumą žmogaus teisių sistemoje ir puoselėti geresnį supratimą apie jų pažeidimų sunkumą ir apie galimybę visiems jomis naudotis, ir ragina po 2024 m. atnaujinti specialiojo pranešėjo įgaliojimus; griežtai smerkia istorijos, meno ir kultūros paveldo naikinimą per konfliktus, taip pat sistemingą ir politiškai arba ideologiškai motyvuotą istorijos, meno ir kultūros paveldo naikinimą bei suverenių valstybių, tautų ar mažumų tapatybės ir kultūros ištrynimą; smerkia neteisėtą kultūros objektų išvežimą ir prekybą jais; primygtinai ragina kultūros kūrinius ir artefaktus gražinti į jų kilmės vietas; primena, kad kultūros paveldo naikinimas gali prilygti karo nusikaltimui ir žmogaus teisių pažeidimui, ir, atsižvelgdamas į tai, primena tarptautinės bendruomenės prisiimtus įsipareigojimus, susijusius su atsakomybe užtikrinti apsaugą, – taip pat ir kultūros paveldo apsaugos ginkluotų konfliktų metu ir po jų požiūriu;

Moterų teisės, įskaitant lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, ir lyčių lygybę

36. pabrėžia, kad moterų teisės ir lyčių lygybė yra būtinos ir nedalomos žmogaus teisės, taip pat teisinės valstybės ir atsparios demokratijos pagrindas; apgailestauja, kad milijonai moterų ir mergaičių, ypač labiausiai pažeidžiamos moterys ir mergaitės per konfliktus, jiems pasibaigus ir priverstinio perkėlimo metu, visų pirma moterys ir mergaitės su negalia, patiriančios dvigubą diskriminaciją, toliau patiria diskriminaciją ir smurtą, ir kad iš moterų ir mergaičių atimamas orumas, savarankiškumas, įskaitant fizinį

savarankiškumą, ir net gyvybę; smerkia dabartinę ir vis didėjančią priešišką reakciją į lyčių lygybę ir moterų teises, įskaitant visus bandymus panaikinti, visų pirma lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityje, turimas teises bei apsaugą, ir smerkia teisės aktus, politikos priemones ir praktiką, kuriais daugelyje šalių toliau atsisakoma suteikti šias teises arba jos yra ribojamos, o tai gali prilygti apartheidui dėl lyties; smerkia visų formų smurtą dėl lyties, taip pat išnaudojimą ir reiškia susirūpinimą dėl priverstinių santuokų ir smurto dėl garbės, taip pat prieš moteris ir mergaites vykdomo smurto ir jų žudymo; ragina ES, jos valstybes nares ir bendraminčius partnerius dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad jos galėtų visapusiškai naudotis savo žmogaus teisėmis ir kad šios teisės būtų apsaugotos; palankiai vertina ES prisijungimą prie Stambulo konvencijos ir ragina ES valstybes nares, kurios dar jos neratifikavo ir neįgyvendino, kuo greičiau tai padaryti; palankiai vertina ES lyčių ir įvairovės ambasadoriaus vaidmenį ir ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais veiklą šioje srityje; ragina parengti ES moterų teisių chartiją;

37. pripažįsta, kad lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių propagavimas bei apsauga yra nepaprastai svarbios siekiant užtikrinti lyčių lygybę, ir patvirtina teisę naudotis visapusiškomis lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių paslaugomis, įskaitant modernius kontracepcijos metodus, saugius ir teisėtus abortus, gimdyvių, nėščiųjų ir pogimdyminę sveikatos priežiūrą, pagalbinių apvaisinimo paslaugas ir galimybes gauti informacijos apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises ir švietimo paslaugas, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, be jokios diskriminacijos, prievartos ar smurto; ragina ES, EIVT ir valstybes nares, palaikant daugiašalius ir dvišalius santykius, imtis ryžtingų veiksmų, kuriais pirmenybė būtų teikiama lytinei ir reprodukcinėi sveikatai bei teisėms, įskaitant galimybę pasinaudoti saugaus ir teisėto nėštumo nutraukimo paslaugomis, ir jos būtų propaguojamos, laikantis tarptautinės žmogaus teisių teisės bei standartų ir Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) gairių;
38. pripažįsta sudėtinį mažumoms, pvz., etninėms, religinėms ar tikėjimo bendruomenėms, priklausančių moterų pažeidžiamumą, ypač tose vietovėse, kuriose veikia radikalios grupuotės ir smurtaujančios nereguliarios karinės pajėgos; griežtai smerkia visus visų formų smurto aktus, įskaitant seksualinį smurtą, grobimą, priverstinį perkėlimą, prekybą moterimis ir jų žudymą dėl etninės kilmės, religijos ar tikėjimo ar radikaliais ir ekstremistiniais sumetimais; griežtai smerkia moterų, turinčių daugialypę tapatybę, įskaitant moteris, kurios priklauso etninėms mažumoms, diskriminaciją ir žmogaus teisių pažeidimus; pakartotinai ragina valstybes nares priimti ir įgyvendinti strategijas, politiką ir programas, kuriomis būtų siekiama skatinti marginalizuotų moterų grupių lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises ir panaikinti sistemines, finansines, teises, praktines ir socialines kliūtis, su kuriomis jos susiduria, ir visur užtikrinti lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių apsaugą ir paisymą;
39. pakartoja, kad smerkia surogatinės motinystės praktiką – pasaulinį reiškinį, dėl kurio moterys visame pasaulyje yra išnaudojamos ir jomis yra prekiaujama, kuri nukreipta visų pirma į finansiniu ir socialiniu požiūriu pažeidžiamas moteris; atkreipia dėmesį į didžiulį šios praktikos poveikį moterims, moterų teisėms ir moterų sveikatai ir pabrėžia jos tarpvalstybinį poveikį;
40. ragina ES, įgyvendinant Trečiąjį lyčių lygybės veiksmų planą, rengiant vietos ES kovos su diskriminacija dėl lyties strategiją ir vykdant atitinkamą sektorinį darbą, atsižvelgti į

sąryšingumą parengiant kovos su įvairių formų diskriminacija, kurią patiria milijonai moterų ir mergaičių, kurių žmogaus teisės pažeidžiamos, įskaitant seksualinę prievartą ir smurtą, perkėlimą, priverčiamąjį ir (arba) priverstinį darbą, prostituciją bei prekybą žmonėmis, politiką, ir įtraukiant lyčių lygybę bei moterų ir mergaičių įgalėjimą į visus išorės santykių ir vystomojo bendradarbiavimo aspektus, visų pirma patvirtinant feministinę ES užsienio, vystymosi ir gynybos politiką, laikantis savo visuotinių įsipareigojimų;

41. ragina labiau suderinti pastangas siekiant užtikrinti, kad seksualinis smurtas nebūtų pasitelkiamas kaip karo ginklas ir kad tokio smurto vykdytojai būtų nubausti; ragina Komisiją dėti pastangas siekiant visiškai panaikinti moterų lyties organų žalojimo, masinės sterilizacijos ir priverstinio aborto praktiką;

Mažumų teisės

42. primena, kad, kaip pastebėjo JT specialusis pranešėjas mažumų klausimais, dauguma smurtinių konfliktų visame pasaulyje priežasčių apima mažumų nepasitenkinimą dėl atskirties, diskriminacijos ir nelygybės, susijusių su mažumų žmogaus teisių pažeidimais; pabrėžia, kad reikia integruoti mažumų teisių apsaugą ir apsaugos mechanizmų kūrimą Jungtinių Tautų lygmeniu; primena valstybių pareigas savo atitinkamose teritorijose apsaugoti savo tautinių, etninių, kultūrinių, religinių ar kalbinių mažumų teises; apgailestauja dėl priverstinės tautinių, etninių ir kalbinių mažumų asimiliacijos politikos atvejų visame pasaulyje, nepaisant šių mažumų pagrindinių ir žmogaus teisių bei tarptautinių pareigų ir įsipareigojimų ginti mažumas; ragina ES ir jos valstybes nares aktyviai remti trečiąsias šalis, kad visose srityse būtų gerbiamos tautinių, etninių ir kalbinių mažumų pagrindinės žmogaus teisės; ragina Komisiją remti mažumų teisių apsaugą, be kita ko, kaip prioritetą pagal ES kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės – Priemonės (KVTBP) – „Globali Europa“ žmogaus teisių ir demokratijos teminę programą;
43. atkreipia dėmesį į ES kovos su rasizmu veiksmų plano išorinį aspektą ir ragina Komisiją, EIVT ir ES delegacijas bendradarbiauti su partneriais ES nepriklausančiose šalyse siekiant remti panašių strategijų ir politikos priemonių kūrimą, palaikant dialogą su PVO atstovais ir marginalizuotų bei pažeidžiamų bendruomenių nariais, remiantis JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro (OHCHR) gairėse dėl diskriminacijos dėl kilmės išdėstytu metodu, o tai turėtų apimti įvairius galimus ES veiksmus, pvz., teisės aktų pakeitimų ir įgyvendinimo skatinimą, matomumo planus bei paramos programas;

Migrantų ir pabėgėlių teisės

44. smerkia tai, kad vis labiau nepaisoma migrantų, pabėgėlių ir priverstinai perkeltų asmenų žmogaus teisių ir saugumo; dar kartą patvirtina jų neatimamas žmogaus teises ir primena valstybių pareigą juos apsaugoti pagal atitinkamą tarptautinę teisę; ragina ES ir valstybes nares veiksmingai užtikrinti šias teises vykdant ES migracijos ir prieglobsčio politiką ir bendradarbiaujant su šalimis partnerėmis šioje srityje; apgailestauja dėl stiprėjančios ksenofobijos, rasizmo ir migrantų diskriminacijos tendencijos; pabrėžia, kad pabėgėliai ir migrantai, ypač neturintys dokumentų, patiria skirtingų formų smurtą, be kita ko, priverstinio perkėlimo metu, pvz., seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties, taip pat susiduria su daugybe kliūčių, pvz., norėdami gauti švietimo, sveikatos priežiūros

paslaugas, deramą būstą ir kitas pagrindines paslaugas; yra labai susirūpinęs dėl precedento neturinčio dėl žmogaus teisių pažeidimų priverstinai perkeltų asmenų skaičiaus, kuris per pastaruosius 10 metų padvigubėjo; palankiai vertina tai, kad aktyvuota Laikinosios apsaugos direktyva¹⁷, ir ragina prireikus ja naudotis; ragina dėti daugiau pastangų siekiant apsaugoti migrantų teises ir garantuoti jų galimybes naudotis visomis pagrindinėmis paslaugomis, be kita ko, tranzito metu, ir laikytis negražinimo principo; ragina nedelsiant nutraukti neteisėtą priverstinio apgrėžimo praktiką; ragina šalinti pagrindines migracijos ir priverstinio gyventojų perkėlimo priežastis;

45. pabrėžia valstybių narių solidarumo ir bendros atsakomybės principų svarbą sprendžiant migracijos srautų problemą, be kita ko, siekiant sumažinti sunkumus, su kuriais susiduria valstybės narės, į kurias atvykstama pirmiausia; dar kartą patvirtina, kad pritaria veiksniams gairėms dėl migracijos ir prieglobsčio pakto; primygtinai ragina teisėkūros institucijas dėti daugiau pastangų, kad prieglobsčio ir migracijos teisės aktų sistemos reforma būtų užbaigta iki šios Parlamento kadencijos pabaigos;
46. primygtinai tvirtina, kad visi ES ir valstybių narių bendradarbiavimo migracijos srityje ir readmisijos susitarimai su ES nepriklausančiomis valstybėmis turi griežtai atitikti tarptautinę žmogaus teisių, pabėgėlių bei jūrų teisę, visų pirma Konvenciją dėl pabėgėlių statuso; pakartoja savo raginimą Komisijai ir valstybėms narėms įtraukti išankstinį vertinimą ir stebėsenos mechanizmus, kad būtų įvertintas bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis migracijos srityje poveikis žmogaus teisėms, ir informuoti Parlamentą apie rezultatus; yra labai susirūpinęs dėl praktikos sudaryti neoficialius susitarimus su trečiosiomis šalimis dėl bendradarbiavimo migracijos srityje, kurių priežiūros Parlamentas nevykdo; ragina valstybes nares užtikrinti skaidrumą ir sudaryti sąlygas parlamentiniam tikrinimui bei demokratinei priežiūrai, visų pirma kiek tai su susiję su bendradarbiavimu su šalimis, kurios, kaip žinoma, pažeidžia žmogaus teises; primygtinai tvirtina, kad žmogaus teisės turi būti integruotos į visą Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (FRONTEX) ir Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros (EASO) vykdomą veiklą ir turi būti vykdoma jų stebėseną;
47. ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti visapusišką su migracija susijusio ES finansavimo trečiosioms šalims skaidrumą ir garantuoti, kad juo tiesiogiai ar netiesiogiai nebūtų sudarytos palankesnės sąlygos žmogaus teisių pažeidimams ar nebudžiamumui už tokius pažeidimus; ragina vykdant ES finansuojamas humanitarines operacijas atsižvelgti į konkrečius vaikų ir kitų pažeidžiamų grupių poreikius ir užtikrinti jų apsaugą priverstinio perkėlimo metu; šiomis aplinkybėmis smerkia vaikų migrantų įkurdinimą sulaikymo centruose, ypač kai jie yra atskirti nuo tėvų ar teisėtų globėjų;
48. griežtai smerkia neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis tinklus ir ragina ES bei jos valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant kovoti su šiais tinklais ir užkirsti kelią neteisėtam žmonių gabenimui, be kita ko, bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, laikantis Europos ir tarptautinių žmogaus teisių standartų; pabrėžia, kad dėl to, jog stokojama saugių ir teisėtų migracijos maršrutų, pelnosi neteisėto žmonių gabenimo tinklai ir jie yra atsakingi už tragiškas žmonių žūtis migracijos keliuose; pabrėžia, kad

---

¹⁷ 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą (OL L 212, 2001 8 7, p. 12).

labai svarbu skleisti informaciją ir rengti informuotumo didinimo kampanijas apie neteisėto žmonių gabenimo rizikas;

Čiabuvių tautų teisės

49. apgailestaudamas pažymi, kad čiabuvių tautos toliau visame pasaulyje patiria plataus masto ir sistemingą diskriminaciją bei persekiojimą, įskaitant priverstinį perkėlimą; smerkia savavališkus žmogaus teisių ir žemės gynėjų, kurie gina čiabuvių tautų teises, suėmimus ir žudymą; pabrėžia, kad čiabuvių tautų teisių ir jų tradicinės praktikos propagavimas yra labai svarbus siekiant tvaraus vystymosi, kovojant su klimato kaita ir išsaugant biologinę įvairovę; primygtinai ragina vyriausybes įgyvendinti vystymosi ir aplinkosaugos politiką, kuria būtų paisoma čiabuvių tautų ir vietos gyventojų ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių ir kuri būtų įtrauki jų atžvilgiu, laikantis JT darnaus vystymosi tikslų; pakartoja savo raginimą ES, jos valstybėms narėms ir jų partneriams tarptautinėje bendruomenėje imtis visų būtinų priemonių, kad būtų pripažintos, apsaugotos ir propaguojamos čiabuvių tautų teisės, įskaitant jų teises į savo kalbas, žemes, teritorijas ir išteklius, kaip nustatyta JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių, visų pirma atsižvelgiant į laisvo, išankstinio ir informacija grindžiamo sutikimo principą; ragina ES ir jos valstybes nars užtikrinti sąžiningą angažavimąsi ir pagarbą pirmiau minėtoms teisėms naudojantis ES prekybos priemonėmis ir atitinkamais ES įsisteigusioms įmonėms taikomais ES teisės aktais; ragina ratifikuoti Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją Nr. 169 dėl čiabuvių ir gentimis gyvenančių tautų;
50. ragina visas valstybes, įskaitant ES valstybes nars, užtikrinti, kad čiabuvių tautos ir vietos bendruomenės būtų įtrauktos į tarptautinės klimato diplomatijos svarstymų ir sprendimų priėmimo procesus; ragina Komisiją toliau skatinti čiabuvių tautų ir ES dialogą ir bendradarbiavimą;

Žmogaus teisės, verslas ir prekyba

51. pabrėžia, kad prekyba yra pagrindinė priemonė propaguojant ir gerinant žmogaus teisių padėtį ES šalyse partnerėse, be kita ko, pasitelkiant Bendrąją lengvatų sistemą (BLS+); vis dėlto pažymi, kad kai kuriose atitinkamose šalyse padėtis pagerėjo nedaug arba visai nepagerėjo; apgailestauja dėl žalingo pernelyg aktyvios ir išnaudotojiškos verslo veiklos poveikio žmogaus teisėms ir demokratijai ir smerkia tas korporacijas, kurios neteisėtai naudoja gamtos išteklius ir daro neigiamą poveikį vietos bendruomenių naudojimuisi žmogaus teisėmis;
52. ragina ES užtikrinti papildomas ir plataus užmojo Europos ir tarptautines priemones, kuriomis būtų nustatytos išsamios ir esminės nuostatos, be kita ko, dėl nukentėjusių asmenų teisės kreiptis į teismą ir naudotis veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis; šiuo atžvilgiu ragina greitai pasiekti plataus užmojo galutinį susitarimą dėl direktyvos dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo numatant privalomas ES taisykles dėl atsakingo įmonių elgesio, susijusio su žmogaus, darbo ir aplinkos teisėmis, ir laiku užbaigti produktų, pagamintų naudojant priverčiamąjį darbą, uždraudimo darbą, kad būtų užtikrinta, jog Sąjungos rinkoje būtų draudžiama prekiauti produktais, pagamintais naudojant priverčiamąjį darbą; pabrėžia, kad prasmingas suinteresuotųjų subjektų, be kita ko, nukentėjusiųjų, jų atstovų, darbuotojų sąjungų ir kitų suinteresuotųjų subjektų, dalyvavimas yra visa apimantis ir nuolatinis išsamaus patikrinimo proceso komponentas

bei labai svarbi priemonė nustatant priverčiamąjį darbą, sprendžiant jo klausimą ir atitaisant jo padarytą žalą; pabrėžia, kaip svarbu imtis taisomųjų priemonių ir suteikti galimybę naudotis teisingumo priemonėmis, kurios atitinka Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, įskaitant finansines ir nefinansines priemones, nustatomas konsultuojantis su nukentėjusiais; primygtinai ragina Komisiją pateikti rekomendaciją Tarybai suteikti plataus užmojo įgaliojimus ES kuo greičiau įsitraukti į vykdomas derybas dėl JT teisiškai privalomos verslo ir žmogaus teisių priemonės; ragina Komisiją, EIVT ir ES delegacijas tvirtai skatinti įmonių socialinę atsakomybę ir įmonių atskaitomybę bei jų dialogo su trečiosiomis šalimis principus ir padėti joms parengti savo nacionalinius veiksmų planus;

53. primena įmonių atsakomybę užtikrinti, kad jų veikla ir tiekimo grandinės nebūtų susijusios su žmogaus teisių pažeidimais, be kita ko, vykdomais prieš aplinkos, čiabuvių ir darbo teisių gynėjus; pabrėžia svarbiausius valstybių ir kitų subjektų, pavyzdžiui, korporacijų ir įmonių, pareigas ir atsakomybę švelninti klimato kaitos padarinius, užkirsti kelią šių padarinių neigiamam poveikiui žmogaus teisėms ir skatinti tinkamą politiką vadovaujantis įsipareigojimais žmogaus teisių srityje;
54. primena, kad teisė į darbą įtvirtinta Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 23 straipsnyje, atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad mažosios ir vidutinės įmonės (MVI) visame pasaulyje sukuria daugiau kaip du trečdalius darbo vietų ir gali prisidėti prie socialinių ir ekonominių teisių pažangos; šiuo atžvilgiu pakartoja, kad svarbu MVI užtikrinti tinkamas vienodas sąlygas;
55. pabrėžia, kad laisvė užsiimti verslu – tai Pagrindinių teisių chartijos 16 straipsnyje įtvirtinta teisė; ragina ES ir valstybes nares vadovauti diskusijoms Jungtinėse Tautose ir kituose daugiašaliuose forumuose, kad žmogaus teisė į laisvę užsiimti verslu būtų pripažinta pasauliniu mastu;

LGBTIQ+ asmenų teisės

56. apgailestauja dėl žmogaus teisių pažeidimų, įskaitant lesbiečių, gėjų, biseksualių, translyčių, nebinarinio lytiškumo, interseksualių ir *queer* (LGBTIQ+) asmenų bei jų teisių gynėjų diskriminaciją, stigmatizaciją, segregaciją, persekiojimą, smurtą prieš juos ir jų žudymą visame pasaulyje; pripažįsta, koks svarbus kovai su diskriminacija ankstyvais jos etapais yra įtraukus švietimas; yra labai susirūpinęs dėl neapykantos ir prieš LGBTIQ+ asmenis nukreiptų naratyvų skleidimo bei teisės aktų, kuriais taikomasi į LGBTIQ+ asmenis ir žmogaus teisių gynėjus; ragina ES nepriklausančias šalis priimti konkrečią politiką, kuria būtų apsaugomi LGBTIQ+ asmenys ir jiems būtų suteiktos priemonės saugiai pranešti apie jų teisių pažeidimą; ragina ES nepriklausančias šalis panaikinti teisės aktų nuostatas, kurios tiesiogiai arba netiesiogiai lemia LGTBIQ+ asmenų diskriminaciją, priekabiavimą prie jų ir jų persekiojimą; pakartoja savo raginimą visapusiškai įgyvendinti 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategiją, nes ši ES priemonė padeda gerinti LGBTIQ+ asmenų padėtį visame pasaulyje; reiškia ypatingą susirūpinimą dėl LGBTIQ+ asmenų, gyvenančių nedemokratiškas režimų valdomose šalyse, ir ragina priimti lanksčius mechanizmus, kuriais būtų apsaugoti jie ir jų teisių gynėjai; ragina ES ir valstybes nares visoje savo išorės politikoje kruopščiai ir nuosekliai taikyti ES LGBTIQ asmenų naudojimosi visomis žmogaus teisėmis propagavimo ir gynimo gaires;

Vaiko teisės

57. griežtai smerkia tai, kad mažėja pagarba vaiko teisėms ir kad šios teisės vis dažniau pažeidžiamos, įskaitant smurtą, ankstyvą ir priverstinę santuoką, seksualinę prievartą ir išnaudojimą, lyties organų žalą, prekybą žmonėmis, vaikų darbą, įskaitant priverčiamąjį vaikų darbą, vaikų verbavimą į kariuomenę, be kita ko, vykdomą nusikalstamų grupuočių, galimybių gauti išsilavinimą, įskaitant teisę mokytis apie savo kultūrą, tradicijas ir kalbas, bei sveikatos priežiūros paslaugų trūkumą, netinkamą mitybą, segregaciją ir ypač didelį skurdą; smerkia vaikų, be kita ko, priklausančių etninėms mažumoms, grobimą, priverstinį atskyrimą ar deportavimą, įvaikinimą ir priverstinę asimiliaciją, ypač karo ir konfliktų atvejais; atkreipia dėmesį į tai, kad visame pasaulyje vis dar daug vaikų buvo priversti dirbti, paprastai pavojingomis sąlygomis; pakartoja savo raginimą laikytis sistemingo ir nuoseklaus požiūrio į vaiko teisių propagavimą ir gynimą vykdant visą ES politiką; ragina į teisingumo procesus įtraukti specialų požiūrį į vaikų teises, kad būtų pagerintos vaikų galimybės kreiptis į teismą ir naudotis veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis ir užtikrinama nusikaltėlių atsakomybė; pabrėžia, kad reikia sukurti tvarius vaikų, kurių teisės buvo pažeistos per konfliktus visame pasaulyje, reintegracijos ir žalos atlyginimo būdus; primygtinai ragina nedelsiant visapusiškai visame pasaulyje ratifikuoti JT vaiko teisių konvenciją;
58. atkreipia dėmesį į švietimo vaidmenį ugdant vaikus ir jaunimą visame pasaulyje; pabrėžia, kad galimybės gauti visuotinį, įtraukų ir kokybišką išsilavinimą – tai žmogaus teisė, kuri turėtų apimti informuotumo didinimą apie jų žmogaus teises, taip pat apie tai, kas yra jų teisių pažeidimas ir kaip apie jį pranešti; pažymi, kad pagal Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 26 straipsnį tėvai turi pirmumo teisę pasirinkti, kokio pobūdžio švietimas turi būti teikiamas jų vaikams; ragina ES ir jos valstybes nares dėti visas pastangas siekiant užtikrinti, kad teisė į mokslą būtų gerbiama visame pasaulyje, įskaitant pabėgėlių stovyklas ir centrus; ragina Komisiją ir EIVT toliau teikti patikimą finansavimą švietimui pagal Sąjungos išorės finansavimo priemones ir remti ES nepriklausančias šalis kuriant ir plėtojant kokybiškas švietimo sistemas; pabrėžia, kad visa švietimo ir mokyklinė medžiaga turi atitikti UNESCO švietimo standartus;

Asmenų su negalia teisės

59. yra susirūpinęs dėl sunkumų, trukdančių visapusiškai naudotis asmenų su negalia teisėmis, tokiomis kaip galimybė įgyti įtraukų ir kokybišką išsilavinimą, gauti sveikatos priežiūros paslaugas, įsidarbinti ir dalyvauti politiniame gyvenime; pakartoja savo raginimą ES padėti šalims visame pasaulyje plėtoti asmenis su negalia prižiūrinčių asmenų rėmimo politiką; ragina visus suinteresuotuosius subjektus didinti socialinį informuotumą ir kovoti su asmenis su negalia diskriminuojančiu elgesiu; pakartoja savo raginimą Komisijai ir valstybėms narėms dėti daugiau pastangų siekiant skatinti asmenų su negalia lygias teises vykdant ES išorės veiksmus, be kita ko, kiek tai susiję su šalimis kandidatėmis, laikantis galiojančių valstybių, kurios yra JT neįgaliųjų teisių konvencijos šalys, įsipareigojimų; pabrėžia, kad reikia užtikrinti sisteminių ir struktūrinių dialogą su asmenimis su negalia atstovaujančiomis organizacijomis šalyse partnerėse ir įgyvendinti politiką, kuria būtų garantuojamas visapusiškas naudojimas jų žmogaus teise vienodai dalyvauti visuomenės gyvenime, be kita ko, naudojantis teise balsuoti, atsižvelgiant į konkrečius jų poreikius ir perspektyvas; dar kartą ragina ES padėti šalims partnerėms

parengti politiką, kuria būtų remiami asmenys su negalia prižiūrintys asmenys, teikiantys kokybiškas, prieinamas ir įperkamas paslaugas; ragina nedelsiant priimti pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas.

Pagyvenusių žmonių teisės

60. pakartoja savo raginimą ES ir jos valstybėms narėms ieškoti naujų būdų pagyvenusių žmonių teisėms stiprinti atsižvelgiant į daugybę sunkumų, su kuriais jie susiduria, pavyzdžiui, be kita ko, diskriminavimą dėl amžiaus, skurdą, smurtą, socialinės apsaugos trūkumą, vienatvę ir skaitmeninę atskirtį; ragina ES nepriklausančias šalis patvirtinti politiką, kuria būtų sudarytos palankesnės sąlygos pagyvenusiems žmonėms gauti kokybiškas, prieinamas ir įperkamas sveikatos priežiūros, socialines ir teisines paslaugas, ypač daug dėmesio skiriant skurdo rizikos, kylančios visų pirma vyresnio amžiaus moterims dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo jų profesinio gyvenimo metu, šalinimui; pabrėžia, kad reiktų užtikrinti savarankišką jų dalyvavimą viešuosiuose reikaluose ir kad jie turėtų galėti oriai naudotis visomis savo žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis;

Teisė į maistą, vandenį ir sanitariją

61. primena, kad teisė į maistą, saugų geriamąjį vandenį ir sanitariją, įskaitant fizinę ir ekonominę prieigą prie saugaus ir tinkamo maisto, vandens ir higienos sistemų, yra tarptautiniu lygiu pripažįstama žmogaus teisė; yra labai susirūpinęs dėl visame pasaulyje kylančių išbandymų teisei į maistą įgyvendinti, ypač karo ir konfliktų metu, taip pat kilus su klimato kaita susijusioms gaivalinėms nelaimėms ir ekstremalioms meteorologinėms sąlygoms; ragina ES ir jos valstybes nares propaguoti privalomas gaires dėl teisės į maistą JT sistemoje; ragina priimti viešą kovos su bado, visų pirma tarp vaikų, politiką, be kita ko, stiprinant tarptautinį bendradarbiavimą, kad būtų reaguojama į maisto stygių pasaulyje, ir teikiant skubią pagalbą žmonėms, kuriems kyla bado ir mitybos nepakankamumo pavojus;
62. ragina ES, valstybes nares ir tarptautinę bendruomenę dėti daugiau pastangų siekiant nedelsiant išspręsti vis aktualesnę maisto stygiaus problemą; pabrėžia, kad apsirūpinimo maistu saugumo padėtį pablogino daugybė visame pasaulyje vykstančių konfliktų, įskaitant dabartinius konfliktus šalyse, kurios yra didelės pirminių maisto produktų, visų pirma grūdų, pasaulinės eksportuotojos, ir kurių pasekmės tam tikruose pasaulio regionuose yra didžiulės; griežtai smerkia maisto stygiaus, kaip politinės karo priemonės, pasitelkimą arba grasinimus jį pasitelkti, taip pat neigiamą spekuliacijų dėl maisto kainos poveikį;

Teisė į švarią, sveiką ir tvarią aplinką.

63. pabrėžia, kad klimato krizė ir jos poveikis aplinkai ir biologinei įvairovei daro tiesioginį poveikį veiksmingam naudojimuisi visomis žmogaus teisėmis ir kad šie klausimai yra tarpusavyje susiję ir sąlygoja vienas kitą; ragina greitai priimti politiką, kuria būtų stiprinamas tarptautinis bendradarbiavimas ir stiprinami su tuo susiję pajėgumai, kaip nurodyta JT Generalinės Asamblėjos Rezoliucijoje 76/300; pripažįsta itin svarbią PVO, žmogaus teisių aplinkosaugos srityje gynėjų ir čiabuvių aktyvistų veiklą siekiant

išsaugoti ir apsaugoti aplinką ir biologinę įvairovę; apgailestauja dėl pavojaus ir smerkia visų formų smurtą, su kuriuo susiduria žmogaus teisių aplinkosaugos srityje gynėjai ir ragina užtikrinti veiksmingą jų apsaugą; pabrėžia, kad reikia veiksmingai spręsti žmonių priverstinio perkėlimo dėl aplinkos naikinimo ir klimato kaitos klausimą, nes dėl jo didėja žmogaus teisių pažeidimų ir pažeidžiamumo įvairių formų išnaudojimui pavojus; ragina ES ir valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant remti regioninius mechanizmus, kaip antai JT specialųjį pranešėją aplinkos gynėjų klausimais ir Eskazu susitarimą¹⁸;

64. primygtinai ragina ES, JT ir regioninius žmogaus teisių mechanizmus prisiimti svarbesnį vaidmenį apsaugant pasaulines ekosistemas ir aplinkos gynėjus, visų pirma tais atvejais, kai klimato kaita daro itin didelį poveikį čiabuvių ir vietos bendruomenėms; ragina ES remti JT lygmens iniciatyvą, pagal kurią tarptautiniai stebėtojai stebėtų didelės žalos aplinkai ar krizių atvejus arba situacijas, kuriomis su aplinka susijusių teisių gynėjai patiria didžiausią riziką, ir bendradarbiautų su valdžios institucijomis bei padėtų joms užtikrinti šiems gynėjams saugias sąlygas;
65. ragina ES ir valstybes nares skatinti pripažinti natūralios aplinkos naikinimą tarptautiniu nusikaltimu pagal TBT Romos statutą;
66. primena, kad perėjimas prie švarios energijos turi būti teisingas ir jį vykdant būtų gerbiamos visų asmenų pagrindinės teisės; pabrėžia, kad energetikos pertvarkos politikos ir projektų rengimas ir įgyvendinimas turėtų būti vykdoma taip, kad padaugėtų žmogaus teisių pažeidimų ir aplinkai būtų daroma didesnė žala;

Žmogaus teisės ir skaitmeninės technologijos

67. yra susirūpinęs dėl dirbtinio intelekto (DI) keliamos grėsmės demokratinėms valstybėms ir žmogaus teisėms, ypač jei jis nėra tinkamai reguliuojamas; palankiai vertina 2023 m. birželio 26 d. Tarybos išvadas, kuriomis siekiama stiprinti ES vaidmenį ir lyderystę pasaulinio skaitmeninio valdymo srityje, visų pirma jos, kaip visuotinio skaitmeninių taisyklių sąvado formuotojos, poziciją, ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo siekiama suderinti dirbtinio intelekto taisykles, kuriomis turi būti apsaugotos žmogaus teisės, visų pirma teisė į privatų gyvenimą ir nediskriminavimą, ir privalumai, kuriuos DI gali suteikti žmonių gerovei; pabrėžia, kad reikia skubiai vykdyti naujų ir besiformuojančių technologijų, pavyzdžiui, šnipinėjimo programų, priežiūrą, užtikrinti visišką skaidrumą ir tinkamas apsaugos priemones; pabrėžia, kad svarbu laikytis teisėmis grindžiamo požiūrio į šias technologijas; smerkia naujų ir besiformuojančių technologijų pasitelkimą kaip prievartos priemonę, siekiant padidinti žmogaus teisių gynėjų, aktyvistų, žurnalistų, teisininkų ir mažumų atstovų bauginimo, persekiojimo ir priekabiavimo prie jų mastą; laikosi tvirtos pozicijos, kad šnipinėjimo programų eksportas iš Sąjungos į trečiąsias šalis, kuriose tokios priemonės naudojamos prieš žmogaus teisių aktyvistus, žurnalistus ir vyriausybės kritikus, yra sunkus Chartijoje įtvirtintų pagrindinių teisių ir rimtas Sąjungos eksporto taisyklių pažeidimas;
68. apgailestauja dėl autoritarinių ir totalitarinių režimų praktikos riboti piliečių prieigą prie

---

¹⁸ 2018 m. kovo 4 d. Regioninis susitarimas dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo ir teisingumo Lotynų Amerikoje ir Karibų jūros regione.

interneto, įskaitant, be kita ko, interneto tiekimo nutraukimą per viešus susibūrimus ir protestus; primygtinai tvirtina, kad svarbi atvira, laisva, stabili ir saugi kibernetinė erdvė, kurioje laikomasi pagrindinių demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės vertybių; pabrėžia, jog svarbu, kad ES skaitmeninė diplomatija skatintų teisėmis grindžiamą požiūrį į skaitmenines technologijas;

69. yra susirūpinęs dėl hibridinėmis grėsmėmis laikomų kibernetinių išpuolių, kurie dažnai vykdomi prieš civiliams gyventojams svarbias tarnybas ir infrastruktūrą; nerimauja dėl šio reiškinio plitimo, nes dėl jo taip pat gali būti pažeistos gyventojų skaitmeninės teisės ir sustiprėti smurtas ne internete;
70. ragina Komisiją ir EIVT skatinti ES nepriklausančiose šalyse priimti kovos su dezinformacija ir neapykantą kurstančia kalba teisės aktus, aiškiai uždrausti diskriminaciją, neapykantą ar smurtą dėl lyties, etninės kilmės, tautybės, socialinės klasės, negalios, kastos, religijos, tikėjimo, amžiaus, seksualinės orientacijos ir lyties ar lytinės tapatybės kurstančią kalbą ir už tai bausti, taip pat skatinti technikos įmones ir socialinės žiniasklaidos platformas puoselėti aplinką internete, kuria būtų atsižvelgiama į žmogaus teises;

ES žmogaus teisių ir demokratijos propagavimo ir apsaugos visame pasaulyje priemonių rinkinio stiprinimas

ES veiksmų planas žmogaus teisių ir demokratijos srityje

71. pastebi, kad ES veiksmų plano žmogaus teisių ir demokratijos srityje įgyvendinimas ES ir jos valstybėse narėse, nors jis ir tvirtas, vis dar atsilieka ir nenustačius per tam tikrą laiką pasiektinų ir apčiuopiamų tikslų jį sudėtinga įvertinti; veiksmų plano laikotarpio vidurio peržiūroje atkreipia dėmesį į pastabą dėl precedento neturinčių išbandymų, su kuriais pasaulis susidūrė po jo priėmimo, ir į bendras pastaraisiais metais žmogaus teisių apsaugos srityje iškilusias kliūtis, tačiau pabrėžia, kad tai turėtų paskatinti geriau įgyvendinti veiksmų planą, siekiant kuo labiau padidinti žmogaus teisių ir demokratijos sinergiją ir papildomumą vietos, nacionaliniu ir pasauliniu lygmenimis; palankiai vertina tai, kad atliekant peržiūrą įvertinti ES veiksmai dėl žmogaus teisių gynėjų; ragina rengiant kitą ES veiksmų planą į jo ramsčius įtraukti žmogaus teisių universalumo gynimą ir skatinimą, ypač daug dėmesio skiriant naratyvams ir priemonėms, kurias autoritariniai ir neliberalūs režimai pasitelkia vykdydami išpuolius šioje srityje; pabrėžia, kad reikia panaikinti atotrūkį tarp strateginės veiksmų plano vizijos bei tikslų ir jo veiklos aspekto; pabrėžia, jog svarbu, kad valstybės narės prisiimtų atsakomybę už ES veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje ir viešai praneštų apie savo veiksmus pagal šį strateginį dokumentą; ragina nacionalinius ir regioninius parlamentus, nacionalines žmogaus teisių institucijas ir vietos PVO bendradarbiauti su savo valdžios institucijomis valstybių narių lygmeniu, siekiant prisidėti prie ES išorės žmogaus teisių politikos vykdymo;

ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais

72. visapusiškai remia ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais veiklą prisidedant prie ES veiksmų žmogaus teisių srityje matomumo ir nuoseklumo ES išorės santykiuose; ragina EIVT stiprinti jų vaidmenį ir didinti jų matomumą žmogaus teisių

propagavimo ir gynimo srityse bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis ir panašiai mąstančiais partneriais ir vadovaujant ES veiksmų plano žmogaus teisių ir demokratijos srityje įgyvendinimui; ragina užtikrinti didesnę su įgaliojimais susijusio darbo atskaitomybę, skaidrumą ir matomumą, be kita ko, teikiant viešas ataskaitas apie vizitus į šalis, darbo programą ir prioritetus; mano, kad pagal įgaliojimą atliekamo darbo apimtis leidžia paskirti visą darbo laiką dirbantį įgaliotinį; primygtinai ragina kito ES specialiojo įgaliotinio paskyrimą patvirtinti tik po to, kai Parlamento Užsienio reikalų komitetas ir jo Žmogaus teisių pakomitetas pateiks teigiamą įvertinimą, o ES specialųjį įgaliotinį ragina nuolat teikti informaciją Parlamentui;

Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“ ir teminė Žmogaus teisių ir demokratijos programa

73. primena, kad KVTBP „Globali Europa“, įskaitant jos teminę Žmogaus teisių ir demokratijos programą, veikia kaip pavyzdinė ES priemonė propaguojant ir saugant žmogaus teises ir demokratiją visame pasaulyje; dar kartą ragina, atsižvelgiant į šiuo metu pasaulyje vyraujančias represines tendencijas, didinti paramą PVO, demokratiją remiantiems aktyvistams ir žiniasklaidos organizacijoms, be kita ko, pasitelkiant Europos demokratijos fondą; pabrėžia, kad reikia sudaryti sąlygas pilietinei visuomenei ir kitiems vietos partneriams dalyvauti visoje atitinkamoje ES išorės veikloje; pakartoja, kad svarbu supaprastinti teisėmis grindžiamą požiūrį ES išorės veiksmų priemonėse;
74. pakartoja savo raginimą užtikrinti didesnę finansavimo susitarimų nuostatų, susijusių su žmogaus teisėmis, skaidrumą pagal KVTBP „Globali Europa“ ir paaiškinti tokių susitarimų sustabdymo mechanizmą ir kriterijus žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės principų pažeidimo atvejais; pabrėžia, kad ES turėtų griežtai atsisakyti paramą biudžetui kaip paramos priemonę teikti tiems režimams, kurie itin nepaiso tarptautinių standartų žmogaus teisių, demokratijos ir kovos su korupcija srityse; pabrėžia, kad vietoj to tokiais atvejais parama turėtų būti skiriama pasitelkiant pilietinę visuomenę; ragina ES ypač rūpintis, kad būtų įvertinti bet kokie pažeidimai, susiję su Sąjungos politika, projektais ir finansavimu trečiosiose šalyse, ir užkirstas kelias šiems pažeidimams, be kita ko, sukuriant asmenų ar grupių, kurių teisės gali būti pažeistos dėl ES veiklos tose šalyse, skundų nagrinėjimo tvarką;
75. primena, kad ES savo pagal KVTBP „Globali Europa“ išorės veiksmus paskelbė apie įsipareigojimą remti perėjimą nuo institucinės globos prie globos šeimoje ir bendruomeninės globos; todėl primygtinai ragina ES institucijas nefinansuoti institucijų, įskaitant atnaujinimą, statybą ar renovaciją, jei tai nėra deinstitutionalizavimo proceso dalis;

ES tarptautiniai susitarimai

76. pabrėžia, kad nuostatos dėl žmogaus teisių turėtų būti nuosekliai taikomos sudarant visus ES tarptautinius susitarimus su trečiosiomis šalimis, įskaitant sektorių ir investicijų susitarimus, taip pat kad jos turėtų būti atidžiai stebimos ir grindžiamos aiškiais kriterijais bei procedūromis, kurių turi būti laikomasi žmogaus teisių pažeidimų atveju, be to, jomis turėtų būti grindžiamas praktinis ir lankstus bendradarbiavimas su trečiąja šalimi žmogaus teisių klausimais; pažymi tai, kad iki 2014 m. ES nuostatos dėl žmogaus teisių oficialiai taikė dvi dešimtis kartų, o nuo to laiko tik vieną kartą pagal

šias nuostatas priėmė „tinkamas priemonės“; pakartoja, kad šalims partnerėms šiurkščiai ir nuolat pažeidinėjant nuostatas dėl žmogaus teisių, ES turėtų reaguoti greitai ir ryžtingai, galiausiai sustabdydama atitinkamų susitarimų galiojimą, jei kiti variantai būtų neveiksmingi;

77. ragina įgyvendinti ES ombudsmeno rekomendaciją dėl skundų nagrinėjimo portalo kūrimo pagal ES prekybos ir finansines priemones ir pritaikyti Komisijos vieną bendrą priegią taip, kad būtų galima pateikti skundus dėl žmogaus teisių nuostatų nesilaikymo ir kuri būtų prieinama, pritaikyta piliečiams ir skaidri; ragina ES institucijas ir valstybes nares toliau bendradarbiauti su Europos ombudsmenu rengiant naujas strategijas ir priemones, skirtas žmogaus teisių apsaugai ir propagavimui vykdant prekybą; ragina Komisiją gerinti savo komunikaciją su Parlamentu apie savo svarstymus ir sprendimus dėl tarptautinių susitarimų žmogaus teisių nuostatų įgyvendinimo;

ES dialogai žmogaus teisių klausimais

78. pabrėžia svarbų dialogų žmogaus teisių klausimais vaidmenį ES žmogaus teisių priemonių rinkinyje ir pagrindinį vaidmenį įgyvendinant ES veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje; pabrėžia, kad šiuose dialoguose su atitinkamomis šalimis turėtų būti aptariama visų žmogaus teisių ir demokratijos padėtis; pabrėžia nepriklausomų PVO vaidmenį ir būtinybę užtikrinti teisėtą jų dalyvavimą ruošiantis šiems dialogams ir juos plėtojant; pabrėžia, kad šiuo klausimu, kalbant apie pilietinės visuomenės dalyvavimą, negali būti jokios diskriminacijos; pažymi, kad dialogai žmogaus teisių klausimais turėtų būti laikomi pagrindiniu nuolatinio ES dalyvavimo elementu, o ne biurokratine ar atskira priemone; primena, kad šie dialogai turi būti naudojami kartu su kitomis priemonėmis ir turėti sinergiją su jomis ir turėtų būti palaikomi siekiant rezultatų bei reguliariai peržiūrimi; pabrėžia, kad nesugebėjimas pasiekti konkrečių rezultatų turėtų atsiliiepti platesniam dvišalių santykių plėtojimui; pakartoja, kad reikia išskirti atskirus atvejus, įskaitant nurodytus skubiose Europos Parlamento rezoliucijose, taip pat atvejus, kai asmenys yra Sacharovo premijos finalininkai ir apdovanoti šia premija, ir užtikrinti tinkamą tolesnę veiklą; ragina EIVT ir Europos Sąjungos delegacijas didinti šių dialogų ir jų rezultatų matomumą, be kita ko, paskelbiant bendrą pareiškimą spaudai ir imantis tinkamų tolesnių veiksmų;

ES visuotinis sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimas (ES Magnitskio aktas)

79. pažymi, kad ES visuotinis sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimas (ES Magnitskio aktas) vis dar ribotai pasitelkiamas kaip pagrindinė politinė priemonė ES ginant žmogaus teises ir demokratiją pasaulyje. vis dėlto pažymi sunkumus, kylančius dėl vienbalsiškumo reikalavimo priimančiam sprendimams, ir dar kartą ragina sprendimams dėl ES visuotinio sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimo pradėti taikyti balsavimą kvalifikuota balsų dauguma. ragina dinamiškiau ir nuosekliau naudoti šią priemonę, be kita ko, bendradarbiaujant su panašiai mąstančiais partneriais; ragina Tarybą imtis veiksmų dėl Parlamento rezoliucijose išreikštų prašymų taikyti sankcijas; visapusiškai remia galimybę taikyti tikslines kovos su korupcija sankcijas, susijusias su sunkiais žmogaus teisių pažeidimais, nes šios yra ilgalaikis Parlamento prioritetas, ir palankiai vertina susijusį Komisijos pasiūlymą bei ragina Tarybą skubiai jį priimti – nesvarbu, ar jis būtų įtrauktas į ES Magnitskio aktą, ar jam būtų nustatytas kitoks režimas;

80. pabrėžia, kad nuoseklus ir tolygus sankcijų taikymas visose valstybėse narėse daro poveikį ES išorės veiksmų patikimumui ir veiksmingumui; pabrėžia, kad būtina užtikrinti visapusišką sankcijų vykdymą, ir ragina veiksmingai kovoti su jų apėjimu ir pažeidimais;

Paramos demokratijai veikla

81. pakartoja savo susirūpinimą dėl vis didesnės autoritarinių, totalitarinių ir neliberalių režimų neigiamos išpuolių prieš demokratines institucijas ir standartus bei visuomenę, ir bandymų iš perrašyti tarptautines normas; pabrėžia, kad demokratijos gynimas ir rėmimas visame pasaulyje tampa vis svarbesniu geopolitiniu ir strateginiu interesu; mano, kad reikia labiau stengtis didinti informuotumą apie demokratinės kultūros nepaisymą trečiosiose šalyse, ir pakartoja, kad reikia jį didinti; pakartoja ES rinkimų stebėjimo misijų ir Parlamento veiklos kuriant ir tobulinant jų metodiką svarbą; ragina trečiąsias šalis įgyvendinti ES rinkimų stebėjimo misijų ir kitų pripažintų tarptautinių organizacijų rekomendacijas, siekiant pagerinti būsimus rinkimų procesus ir taip prisidėti prie rinkimų skaidrumo ir teisėtumo, kad būtų stiprinami atitinkamos valstybės demokratijos standartai; palankiai vertina Europos demokratijos fondo darbą ir pakartoja, kad reikia stiprinti jo veiklą ir išteklius;

ES parama žmogaus teisių gynėjams ir pilietinės visuomenės organizacijoms

82. yra labai susirūpinęs dėl žmogaus teisių gynėjų, taip pat jų šeimų, bendruomenių ir teisininkų užpuolimų ir persekiojimo, o ypač didelį susirūpinimą kelia vis sudėtingesnės priemonės, naudojamos jiems persekioti; griežtai smerkia teisės aktus, įskaitant kovos su terorizmu teisės aktus, nacionalinio saugumo teisės aktus ir kovos su garbės ir orumo įžeidimu teisės aktus, kuriais naudojamosi kenkiant žmogaus teisių gynėjams ir nevyriausybinėms organizacijoms (NVO), kriminalizuojant jų darbą ir stigmatizuojant juos; apgailestauja dėl priekabiavimo prie NVO pasitelkiant teisės aktų nuostatas trečiosiose šalyse, pvz., užsienio agentų ir panašius įstatymus, ir dėl kitų jų atliekamam teisėtam darbui taikomų apribojimų; remia žmogaus teisių gynėjus, giria juos ir jiems dėkoja už drąsų ir itin svarbų darbą ir remia ES veiksmus, kuriais siekiama užtikrinti jų apsaugą visame pasaulyje; ragina ES ir valstybes nares visapusiškai ir nuosekliai taikyti ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų ir taip skatinti iniciatyvų, holistinį ir ilgalaikį požiūrį į žmogaus teisių gynėjų apsaugą, kurio laikantis numatomos ir švelninamos didelės problemos, kaip antai išpuoliai prieš žmogaus teisių gynėjus ir jų patiriamos grėsmės, kurios dažnai daro didelį poveikį jiems asmeniškai, jų šeimoms ir jų bendruomenėms; pabrėžia, kad reikia nedelsiant visapusiškai ir laiku peržiūrėti ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų, siekiant spręsti kylančias problemas ir grėsmes ir užtikrinti, kad jos būtų veiksmingai taikomos žmogaus teisių gynėjams apsaugoti visame pasaulyje, kartu į gaires įtraukiant lyčiai atžvalgų ir sąveikinį požiūrį, kuris atspindėtų įvairią žmogaus teisių gynėjų kilmę ir patirtį ir kuriuo būtų atsižvelgiama į konkrečias jiems galinčias kilti grėsmes;
83. atkreipia dėmesį į visame pasaulyje didėjančias tarpvalstybines grėsmes žmogaus teisių gynėjams reiškinių, kurias tiesiogiai ir netiesiogiai kelia jų nacionalinės valdžios institucijos; ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti šias grėsmes ir su jomis kovoti Europos Sąjungoje, teikiant tam prioritetą ir laikant tai neatskiriamu ES žmogaus teisių gynėjų gairių aspektu; ragina Komisiją ir valstybes nares suteikti ES gyvenantiems

užsienio žmogaus teisių gynėjams tinkamas finansines ir kitas priemones, kad jie galėtų nuotoliniu būdu tęsti savo darbą žmogaus teisių srityje nesibaimindami atsakomųjų veiksmų; pabrėžia, kad trečiųjų šalių pareigūnai ir agentai, bauginantys žmogaus teisių gynėjus Europos Sąjungoje, taip pat vietiniai pagalbininkai – asmenys ar subjektai – turėtų būti patraukti atsakomybėn; pabrėžia mokymo ir išteklių, kurie turi būti teikiami teisėsaugos institucijoms siekiant kovoti su šiais tarpvalstybiniais išpuoliais, svarbą;

84. primygtinai reikalauja, kad EIVT, Komisija ir ES delegacijos ypatingą dėmesį skirtų Sacharovo premijos laureatų ir finalininkų, kuriems gresia pavojus, padėčiai ir, derindamos veiksmus su valstybėmis narėmis ir Parlamentu, imtųsi ryžtingų veiksmų, kad būtų užtikrinta jų gerovė, saugumas ar išlaisvinimas;
85. ragina dėti pastangas, kad ES veiksmai ir kanalai, skirti žmogaus teisių gynėjų apsaugai ir paramai, būtų geriau matomi; primygtinai ragina valstybes nares rodyti pavyzdį ir parengti griežtas ir veiksmingas nacionalines žmogaus teisių gynėjų gaires ir teisės aktus, kuriuos kitos šalys galėtų naudoti kaip pavyzdį; atkreipia dėmesį į bendrą EIVT, Komisijos ir valstybių narių atsakomybę užtikrinant veiksmingą ES žmogaus teisių gynėjų gairių įgyvendinimą ir ragina ES įgyvendinti tikrą Europos komandos požiūrį į žmogaus teisių gynėjus; visapusiškai remia „ProtectDefenders.eu“ mechanizmus ir ragina ES ir valstybes nares skatinti panašių mechanizmų kūrimą bendramintėse šalyse, taip pat bendrą ES, jos valstybių narių ir trečiųjų šalių veiklą, kuria siekiama apsaugoti žmogaus teisių gynėjus; pabrėžia, kad svarbu, jog ES specialieji įgaliotiniai bendradarbiautų su nacionalinės valdžios institucijomis dėl žmogaus teisių apsaugos ir konkrečių atvejų; dar kartą ragina Komisiją imtis aktyvaus vaidmens kuriant visoje ES galiojančią daugkartinių vizų sistemą žmogaus teisių gynėjams, kuriems gresia pavojus; todėl primygtinai ragina valstybes nares gerinti savo diplomatinių misijų procedūras užtikrinant greitus, suprantamus, prieinamus ir pasiekiamus prašymų išduoti vizą procesus; taip pat ragina valstybes nares bendradarbiaujant sukurti numatytą kategoriją ir įtraukti ją į ES vizų kodeksą, kad taip būtų supaprastintos vizos išdavimo procedūros ir skatinama suvienodinti ES prašymo išduoti vizą procesą; ragina Komisijos pirmininko pavaduotojas ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir Parlamentu, kasmet sudaryti šalių, dėl kurių kyla didelis susirūpinimas dėl žmogaus teisių gynėjų, sąrašą, kad Europos komanda galėtų pateikti suderintą atsaką, suteikti galimybę naudotis ištekliais, vykdyti aktyvesnę stebėseną, priimant numatytas strategijas ir didinant paramą visais lygmenimis; ragina skaidriai pristatyti ir peržiūrėti šį sąrašą Europos Parlamente, kad būtų užtikrinta atskaitomybė;
86. apgailestauja dėl to, kad moterys žmogaus teisių gynėjos patiria smurtą dėl lyties ir kenčia dėl nepakankamų galimybių naudotis tinkamais ištekliais ir apsaugos mechanizmais; smerkia besitęsiančius išpuolius prieš žmogaus teisių gynėjas moteris, įskaitant seksualinę prievartą, grasinimus, bauginimą, kriminalizavimą ir žudymą; patvirtina, kad dėl pastaraisiais metais padažnėjusių politinių vadovų nepakančių moterims, seksistinių ir homofobiškų kalbų normalizuotas smurtas prieš moteris ir žmogaus teisių gynėjus, visų pirma prieš gynėjus, kurių darbas susijęs su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis; pabrėžia, kad ES turi toliau remti pilietinės visuomenės organizacijas, kurios politiškai ir finansiškai propaguoja moterų ir mergaičių teises;

Kova su nebaudžiamumu ir korupcija

87. pabrėžia, kad korupcija sudaro palankesnes sąlygas žmogaus teisių pažeidimams, juos įtvirtina ir institucionalizuoja bei daro neproporcingai didelį poveikį pažeidžiamiausiems ir socialiai atskirtiems asmenims ir visuomenės grupėms; ragina į visas ES pastangas ir politiką, kuriomis siekiama propaguoti žmogaus teises ir demokratiją, įtraukti kovą su korupcija; palankiai vertina 2023 m. gegužės 3 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrame komunikate dėl kovos su korupcija (JOIN(2023)0012) numatytus kovos su korupcija veiksmus ES išorės politikoje, įskaitant galimybę taikyti tikslines kovos su korupcija sankcijas; ragina ES ir valstybes nares dėti daugiau pastangų vykdant teisingumo reformas, kovojant su nebaudžiamumu, didinant skaidrumą, gerinant kovos su korupcija institucijų darbą trečiojoje šalyje ir sprendžiant tam tikrų ES įsikūrusių veikėjų vaidmens šiose srityse problemą; remia kovos su korupcija nuostatas, įtrauktas į ES prekybos susitarimus su ES nepriklausančiomis šalimis; pabrėžia, jog itin svarbu, kad ES ir jos valstybės narės rodytų pavyzdį taikydamos aukščiausius skaidrumo standartus savo išorės finansavimui ir didindamos savo paramą pilietinės visuomenės organizacijoms, aktyvistams ir tiriantiesiems žurnalistams, dalyvaujantiems kovoje su korupcija ir nebaudžiamumu, taip pat skatindamos veiksmingą kovą su korupcija priemonių ir tvirtų reguliavimo sistemų priėmimą bei sprendžiamas klausimus, susijusius su teritorijomis, kuriose taikomas banko informacijos slaptumo principas, ir mokesčių rojais; ragina stiprinti bendradarbiavimą su svarbiais tarptautiniais subjektais šioje srityje, pvz., Kovos su korupcija valstybių grupe (GRECO), Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) ir Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuru (UNODC), kad būtų gerinama sinergija ir būtų paprasčiau keistis geriausia patirtimi, susijusia su kovos su korupcija priemonėmis;

ES veiksmai daugiašaliuose forumuose

88. pakartoja, kad ES ir jos valstybės narės turi laikytis vieningos pozicijos JT ir kituose daugiašaliuose forumuose; reiškia itin didelį susirūpinimą dėl vis dažnesnių autoritarinių ir neliberalių režimų išpuolių prieš daugiašales institucijas, kaip antai JT įstaigas ir ypač JT žmogaus teisių tarybą, kuriais siekiama pakenkti jų darbui ir legitimumui; palankiai vertina nuolatinę ES ir jos valstybių narių paramą JT ir kitoms daugiašalėms institucijoms, taip pat nuolatinį ir stiprėjančią strateginį dialogą ir bendradarbiavimą su JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuru; tvirtai pritaria ES paramai JT rezoliucijoms žmogaus teisių ir demokratijos klausimais; ragina ES ir jos valstybes nares imtis konkrečių priemonių, kuriomis būtų stiprinama tarptautinė žmogaus teisių struktūra ir didinamas jos atsparumas, taip pat būtų nuosekliau įgyvendinami įsipareigojimai ir priemonės tarptautinių žmogaus teisių srityje; ragina ES ir jos valstybes nares palaikyti idėją, be šiuo metu ES valstybėms narėms jau skirtų vietų, Sąjungai skirti atskirą ir nuolatinę vietą daugiašaliuose forumuose, įskaitant JT Saugumo Tarybą; ragina ES delegacijas atlikti svarbesnę vaidmenį daugiašaliuose forumuose, kuriam turėtų būti skirti atitinkami išteklių;
89. pabrėžia, kad siekiant visame pasaulyje užtikrinti veiksmingą žmogaus teisių apsaugą turi būti vykdomas tarptautinis bendradarbiavimas daugiašaliu lygmeniu; pabrėžia, kad ypač svarbus JT ir šios organizacijos organų, kaip pagrindinio forumo, kuris turi gebėti siekti faktinės pažangos taikos ir saugumo, darnaus vystymosi ir pagarbos žmogaus

teisėms ir tarptautinės teisės nuostatomis srityse, vaidmuo; primena visų JT valstybių narių įsipareigojimus skatinti ir saugoti visas žmogaus teises ir pagrindines laisves, įtvirtintas Jungtinių Tautų Chartijoje ir JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje Nr. 60/251; pabrėžia JT žmogaus teisių tarybos pareigą kovoti su visais sunkiais žmogaus teisių pažeidimais visame pasaulyje; apgailestauja, kad kelios JT žmogaus teisių tarybos narės yra padariusios šiurkščių žmogaus teisių pažeidimų ir nesilaiko savo įsipareigojimų žmogaus teisių srityje; ragina geriau taikyti narystės JT žmogaus teisių taryboje kriterijus; ragina EIVT pradėti ir inicijuoti veiksmus, kuriais būtų stengiamasi koordinuoti ES ir valstybių narių poziciją dėl narystės JT žmogaus teisių taryboje, – tai padėtų skatinti didesnę skaidrumą ir nuopelnais grindžiamą konkurenciją rinkimų procesuose; ragina ES institucijas, įskaitant patį Parlamentą, toliau stiprinti santykius ir glaudų bendradarbiavimą su šiomis JT įstaigomis;

90. atkreipia dėmesį į darbą, atliekamą JT įsteigtų tyrimų komisijų ir faktų nustatymo misijų, kurios vis dažniau pasitelkiamas siekiant duoti atsaką grubiems tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinės žmogaus teisių teisės pažeidimams, taip pat siekiant kovoti su nebaudžiamumu; ragina ES ir jos valstybes nares toliau politiškai ir finansiškai remti JT, įskaitant įgaliotuosius ekspertus ir sutarčių stebėsenos organus, veiklą; griežtai smerkia visus išpuolius prieš specialiųjų procedūrų įgaliojimų turėtojus ir prieš jų įgaliojimų nepriklausomumą; ragina ES valstybes nares ir ES demokratines partneres imtis ryžtingų veiksmų prieš tokius bandymus ir imtis visų įmanomų priemonių, kad būtų užtikrinta saugi ir atvira erdvė asmenims ir pilietinės visuomenės organizacijoms bendrauti su Jungtinėmis Tautomis, jos atstovais ir mechanizmais;
91. ragina ES ir valstybes nares remti regioninių žmogaus teisių sistemų stiprinimą, be kita ko, teikiant finansinę paramą ir dalijantis skirtingų regionų patirtimi; visų pirma pabrėžia labai svarbų stebėsenos institucijų ir teisminių mechanizmų, įsteigtų pagal šias regionines sistemas, svarbą ir jų papildomumą su JT žmogaus teisių sistema;
92. palankiai vertina ES politinę ir finansinę paramą Tarptautiniam baudžiamajam teismui (TBT), įskaitant TBT prokuratūrą; prašo ES ir jos valstybių narių toliau remti TBT reikalingomis priemonėmis bei žmogiškaisiais ir finansiniais ištekliais ir naudotis visomis turimomis priemonėmis stiprinti kovai su nebaudžiamumu visame pasaulyje; palankiai vertina TBT indėlį kovojant su nebaudžiamumu visame pasaulyje; palankiai vertina tai, kad ES prisideda prie TBT vykdomo karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui tyrimo; smerkia bandymus pakenkti TBT darbu ir jo legitimumui; ragina ES ir jos valstybes nares skatinti savo partnerius ratifikuoti Romos statutą ir jo pakeitimus, siekiant taip išplėsti TBT jurisdikciją;

Europos komandos požiūris

93. apgailestauja, kad valstybių narių ambasadose ir ES delegacijose pastebimi skirtingi požiūriai į žmogaus teisių apsaugą ir propagavimą ES nepriklausančiose šalyse; pabrėžia, kad valstybių narių ambasados turėtų teikti pirmenybę siekiui propaguoti ir apsaugoti žmogaus teises, taip pat remti pilietinę visuomenę ES nepriklausančiose šalyse; pažymi, kad ši atsakomybė neturėtų tekti tik ES delegacijoms; ragina ES ir valstybes nares veiksmingai užtikrinti, kad vykdam visą ES politiką ir priemones daugiausia dėmesio būtų skiriama žmogaus teisėms; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares dėti daugiau pastangų propaguoti ir saugoti žmogaus teises ir

demokratiją visame pasaulyje; pabrėžia, kad ES ir jos valstybės narės tarptautiniuose forumuose turi veikti bendrai laikydamosi vieningos nuomonės ir veiksmingai kovoti su visuotinėms žmogaus teisėms ir demokratijai kylančiais sunkumais; ragina visas valstybių narių delegacijas ir ES delegaciją žmogaus teisės klausimais visapusiškai derinti veiksmus trečiosiose šalyse; ragina ES delegacijas ir ES valstybių narių diplomatinės misijas laikytis iniciatyvesnio požiūrio žmogaus teisių propagavimo ir gynimo srityse;

94. pabrėžia, kad svarbu spręsti klausimą dėl žmogaus teisių atžvilgiu tebetaikomos segmentacijos ES išorės santykiuose; ragina Komisijos tarptautinės partnerystės generalinį direktoratą ir EIVT geriau koordinuoti žmogaus teisių klausimus su kitais susijusiais generaliniais direktoratais, įskaitant Prekybos generalinį direktoratą ir Migracijos ir vidaus reikalų generalinį direktoratą, taip pat su kitomis susijusiomis ES agentūromis, pvz., FRONTEX ir EASO; palankiai vertina sustiprintą ES delegacijų ir EIVT būstinių bei Tarptautinės partnerystės direktorato veiksmų koordinavimą skubiais žmogaus teisių gynėjų atvejais;
  95. ragina visas ES delegacijas trečiosiose šalyse didinti paramą žmogaus teisių gynėjams pagal ES žmogaus teisių gaires, taip pat lankyti tose šalyse įkalintus demokratinės opozicijos narius, aktyvistus ir nepriklausomos pilietinės visuomenės narius, stebėti šių asmenų padėtį, dalyvauti teismuose ir pristatyti jų atvejus ES plėtojamuose dialoguose žmogaus teisių tema su minėtomis šalimis;
  96. atkreipia dėmesį į svarbų ES viešosios ir kultūrinės diplomatijos bei tarptautinių kultūrinių santykių vaidmenį propaguojant žmogaus teises ir ragina EIVT Strateginės komunikacijos ir prognozavimo skyrių dėti daugiau pastangų šioje srityje – šiuo tikslu jis turėtų gauti pakankamai išteklių; pabrėžia, kad trečiosiose šalyse reikia visapusiškai informuoti apie ES finansuojamas ar remiamas žmogaus teisių programas; mano, kad labai svarbu ES delegacijose ir valstybių narių diplomatinėse misijose visapusiškai įgyvendinti ES žmogaus teisių gaires;
  97. ragina Komisiją, EIVT ir valstybes nares priimti tikrą Europos komandos požiūrį, kuris apimtų nuolatinį prasmingą bendradarbiavimą su Europos Parlamentu ir jo įtraukimą į vykstančius susitikimus, vizitus arba kitus oficialius ir neoficialius renginius, atsižvelgiant į Europos Parlamento, kaip vienintelės tiesiogiai išrinktos ES piliečiams atstovaujančios institucijos, vaidmenį;
-
- ○
98. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, 77-osios Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijos pirmininkui, Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos pirmininkui, Jungtinių Tautų vyriausiajam žmogaus teisių komisarui ir ES delegacijų vadovams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Kiekvienais metais Europos Parlamentas priima tris metines ataskaitas dėl ES užsienio, saugumo ir gynybos bei žmogaus teisių politikos.

Parengiamos tokios trys ataskaitos:

- 2023 m. metinė ataskaita dėl bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimo (grindžiama Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio politikai ataskaita Europos Parlamentui dėl bendros užsienio ir saugumo politikos). Tai yra AFET komiteto kompetencija,
- 2023 m. metinė ataskaita dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje bei Europos Sąjungos politikos šioje srityje (grindžiama ES 2022 m. metinė ataskaita dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje bei Europos Sąjungos politikos šioje srityje). Tai yra DROI pakomitečio kompetencija ir
- 2023 m. metinė ataskaita dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo (grindžiama Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio politikai ataskaita Europos Parlamentui dėl bendros saugumo ir gynybos politikos). Tai yra SEDE pakomitečio kompetencija.

Šiose ataskaitose stebimas ir vertinamas bendros užsienio ir saugumo politikos, įskaitant ES žmogaus teisių politiką ir bendrą saugumo ir gynybos politiką, įgyvendinimas. Jos yra pagrindinė Europos Parlamento indėlio į ES užsienio politikos formavimą dalis, ypač Lisabonos sutartimi Europos Parlamentui suteiktos didesnės teisės tikrinti atžvilgiu. Labai svarbu, kad Europos Parlamentas reaguotų į kitų institucijų metines ataskaitas, kai tik jos paskelbiamos.

I PRIEDAS
ATSKIRI ATVEJAI, Į KURIUOS EUROPOS PARLAMENTAS ATKREIPĖ DĖMESĮ
NUO 2022 M. GRUODŽIO MĖN.

ŠALIS	BENDROJI INFORMACIJA	PARLAMENTO VEIKSMAI
Fizinis asmuo		
AFGANISTANAS Matiullah Wesa	<p>Matiullah Wesa daugiau kaip 14 metų iki Talibanui perimant valdžią 2021 m. rugpjūčio mėn. buvo svarbus žmogaus teisių gynėjas, propaguojantis mergaičių teises į švietimą. Matiullah Wesa yra vietos nevyriausybinės organizacijos „PenPath“, kuri gina teises į švietimą, ypač mergaičių švietimą, vadovas. Žmogaus teisių gynėjas dirba, kad pasiektų atokiausias Afganistano dalis, bendradarbiaudamas su bendruomenės vadovais siekia kurti mokyklas ir bibliotekas ir veža savo mobiliąją mokyklą ir biblioteką į atokias vietas. Po to, kai 2021 m. rugpjūčio mėn. Talibanas perėmė Afganistano kontrolę, Matiullah Wesa ryžtingai pasisako prieš mergaičių švietimo draudimus ir pradėjo kampaniją „nuo durų iki durų“. Jis taip pat aktyviai propaguoja šias teises socialiniuose tinkluose.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. balandžio 20 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ragina Afganistano <i>de facto</i> valdžios institucijas nedelsiant ir besąlygiškai paleisti į laisvę Matiullah Wesa ir visus asmenis, įkalintus už tai, kad jie naudojosi savo pagrindinėmis teisėmis; reikalauja, kad būtų gerbiamos jų teisės, įskaitant teisę susisiekti su šeimos nariais ir gauti teisinį atstovavimą; – ragina Europos išorės veikslių tarnybą ir valstybes nares daryti tiesioginį ar netiesioginį diplomatinį spaudimą Afganistano <i>de facto</i> valdžios institucijoms siekiant užtikrinti Matiullah Wesa ir kitų savavališkai sulaikytų aktyvistų, įskaitant Rasulą Abdi Parsi, Noorayelį Kaliwalą ir Mortazą Behboudi, paleidimą.

<p>ALŽYRAS</p> <p>Ihsane El-Kadi</p>	<p>2022 m. gruodžio 23–24 d. naktį be orderio buvo suimtas garsus Alžyro žurnalistas ir „Interface Médias“ (vienos iš paskutinių nepriklausomų žiniasklaidos įmonių Alžyre), kuriai priklauso internetinės žiniasklaidos priemonės „Radias M“ ir „Magrebe Emergent“ vadovas Ihsane El-Kadi.</p> <p>2023 m. balandžio 2 d. Alžyro teismas nuteisė El-Kadi penkerių metų laisvės atėmimo bausme, atidedant bausmės vykdymą dvejiems metams, 700 mln. Alžyro dinarų bauda, jo žiniasklaidos bendrovė likviduota ir jos turto konfiskuotas po to, kai jis buvo nuteistas remiantis nepagrįstais kaltinimais dėl „gautų lėšų politinei propagandai“ ir „kenkimo valstybės saugumui“ pagal Alžyro baudžiamojo kodekso 95 ir 95bis straipsnius. Klausymas dėl jo apeliacinio skundo vyks antroje 2023 m. gegužės mėn. pusėje.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. gegužės 11 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ragina Alžyro valdžios institucijas nedelsiant ir besąlygiškai paleisti Ihsane El-Kadi ir visus asmenis, savavališkai sulaikytus ir apkaltintus už tai, kad naudojosi savo teise į žodžio laisvę; – ragina Alžyro valdžios institucijas gerbti ir puoselėti pagrindines laisves, ypač žiniasklaidos laisvę, kaip įtvirtinta Alžyro Konstitucijos 54 straipsnyje, vėl atidaryti uždarytas žiniasklaidos priemones ir sustabdyti politinių aktyvistų, žurnalistų, žmogaus teisių gynėjų ir profesinių sąjungų narių sulaikymą; reiškia solidarumą su Alžyro piliečiais, taikiai protestuojančiais nuo 2019 m.; – primygtinai ragina Alžyro valdžios institucijas iš dalies pakeisti su saugumu susijusias Baudžiamojo kodekso nuostatas, kuriomis naudojama siekiant kriminalizuoti saviraiškos laisvę, įskaitant 95 a ir 196 a straipsnius, ir suderinti teisės aktus, kuriais ribojama žodžio laisvė, su tarptautiniais žmogaus teisių standartais, ypač su Tarptautiniu pilietinių ir politinių teisių paktu, kurį Alžyras ratifikavo.
--	---	--

<p>AZERBAIDŽANAS</p> <p>Gubad Ibadoghlu</p>	<p>Dr. Gubad Ibadoghlu yra garsus politinis ekonomistas ir žinomas opozicijos veikėjas. Jis yra žinomas Azerbaidžano vyriausybės kritikas, visų pirma kritikuojantis ją dėl korupcijos, neveiksmingo viešųjų finansų valdymo ir biudžeto skaidrumo stokos. Jis yra Azerbaidžano demokratijos ir gerovės judėjimo, kurio niekaip nepavyksta užregistruoti, pirmininkas.</p> <p>2023 m. liepos 23 d. jis buvo žiauriai užpultas ir savavališkai sulaikytas ir tebėra kalinamas pateikus abejotinus kaltinimus, jo ryšiai su šeimos nariais ir teisininku apriboti ir, kaip pranešama, jis patyrė nežmonišką elgesį ir serga sunkiomis ligomis, dėl kurių reikalinga medicininė pagalba. Dėl suklastotų kaltinimų jam gali būti skirta iki 12 metų laisvės atėmimo bausmė.</p> <p>EŽTT priėmė sprendimą taikyti laikinąsias priemones, pagal kurias Azerbaidžano vyriausybei nurodoma imtis skubių priemonių jo sveikatai apsaugoti.</p> <p>Patikimos nepriklausomos organizacijos Azerbaidžane šiuo metu į sąrašą įtraukė 200 politinių kalinių, įskaitant žurnalistus, pilietinių teisių aktyvistus ir opozicijos politikus, o kitiems Azerbaidžano žmogaus teisių aktyvistams, pavyzdžiui, Mahammadui Mirzali, taip pat nėra saugus už šalies ribų.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. rugsėjo 14 d. rezoliucijoje:</p> <p>– reikalauja nedelsiant ir besąlygiškai paleisti Gubadą Ibadoghlu; primygtinai reikalauja, kad jam nedelsiant būtų suteikta galimybė gauti tinkamą gydymą ir reikiamus vaistus; pabrėžia, kad jam pareikšti kaltinimai yra suklastoti, pateikti dėl jo pilietinio aktyvumo ir yra politiškai motyvuoti;</p> <p>primygtinai ragina Azerbaidžano valdžios institucijas paleisti visus politinius kalinius, nepriklausomus žurnalistus ir žmogaus teisių gynėjus, panaikinti visus jiems pateiktus politiškai motyvuotus kaltinimus ir nutraukti eksteritorines represijas;</p> <p>ragina atlikti nepriklausomą tyrimą dėl pranešimų apie netinkamą elgesį su Gubadu Ibadoghlu ir dėl jo teisių į tinkamą procesą pažeidimų; taip pat ragina Azerbaidžano valdžios institucijas panaikinti draudimą jo giminaičiams išvykti iš šalies;</p> <p>ragina Azerbaidžaną apsaugoti savo piliečių žmogaus teises ir užtikrinti laisvą ir saugią aplinką taikiam naudojimuisi teisėmis į saviraiškos, susirinkimų ir asociacijų laisvę;</p>
---	---	---

<p>BAHREINAS</p> <p>Abdulahadi Al-Khawaja, dr. Abduljalil Al-Singace, Naji Fateel, Abdulwahab Hussain, Ali Hajee, Sheikh Ali Salman and Hassan Mshaima, Mohamed Ramadan, Husain Ali Moosa, Maher Abbas al-Khabbaz, Salman Isa Ali Salman, Hussein Abdullah Khalil Ebrahim, Mohammad Radhi Abdulla Hassan, Sayed Ahmed Fuad Abbas Isa Ahmed Al-Abar, Hussein Ali Mahdi Jasim Mohamed, Hussein Ebrahim Ali Hussein Marzooq, Moosa Abdallah Moosa Jafaar, Hussain Abdullah Marhoon Rashid ir Zuhair Ebrahim Jasim Abdullah</p>	<p>Žmogaus teisių gynėjas, Danijos ir Bahreino pilietis Abdulahadi Al-Khawaja, vienas iš Bahreino žmogaus teisių centro ir Persijos įlankos žmogaus teisių centro įkūrėjų, 2022 m. gavęs Martino Ennalso vardo apdovanojimą, šiuo metu kali jau vienuolika metų ir atlieka bausmę iki gyvos galvos už tai, kad ėmėsi vadovaujamo vaidmens per protestus, kurių metu buvo reikalaujama demokratinų reformų per 2011 m. Bahreine įvykusį liaudies sukilimą.</p> <p>Dr. Abduljalil Al-Singace, Naji Fateel, Abdulwahab Hussain, Ali Hajee, Sheikh Ali Salman and Hassan Mshaima, Mohamed Ramadan, Husain Ali Moosa, Maher Abbas al-Khabbaz, Salman Isa Ali Salman, Hussein Abdullah Khalil Ebrahim, Mohammad Radhi Abdulla Hassan, Sayed Ahmed Fuad Abbas Isa Ahmed Al-Abar, Hussein Ali Mahdi Jasim Mohamed, Hussein Ebrahim Ali Hussein Marzooq, Moosa Abdallah Moosa Jafaar, Hussain Abdullah Marhoon Rashid ir Zuhair Ebrahim Jasim Abdullah yra Bahreino politiniai kaliniai.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2022 m. gruodžio 15 d. rezoliucijoje:</p> <p>– ragina Bahreina paleisti Abdulhadi Al-Khawaja ir kitus sulaikytus asmenis ir smerkia teisminį priekabiavimą, bauginimą, kankinimą ir tinkamo proceso trūkumą, kuriuos toliau patiria jis ir kiti politiniai kaliniai, taip pat jų šeimos nariai;</p> <p>– ragina visus Bahreina lankančius ES pareigūnus ir ES valstybių narių atstovus apsilankyti kalėjimuose ir susitikti su žmogaus teisių gynėjais, taip pat toliau kelti Abdulhadi Al-Khawajos ir visų kitų žmogaus teisių gynėjų šalyje klausimą viešai ir privačiai bei reikalauti juos besąlygiškai paleisti.</p>
---	---	---

<p>BANGLADEŠAS</p> <p>Organizacija „Odhikar“</p>	<p>„Odhikar“, svarbiausia žmogaus teisių organizacija, daugiau kaip dešimtmetį susidūrė su priekabiavimu ir kriminalizavimu, įskaitant tai, kad ji, kaip NVO, buvo išregistruota.</p> <p>Dviem „Odhikar“ lyderiams Adilurui Rahmanui Khanui ir ASM Nasiruddinui Elanui pateikti suklastoti baudžiamieji kaltinimai, dėl kurių sprendimas priimtas 2023 m. rugsėjo 14 d. Tinkamo proceso šioje byloje nesilaikymas sulaukė plataus pasmerkimo.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. rugsėjo 14 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – reiškia didelį susirūpinimą dėl blogėjančios žmogaus teisių padėties Bangladeše; primygtinai reikalauja, kad Bangladešo vyriausybė atkurtų saugią ir palankią aplinką NVO, žmogaus teisių gynėjams, aktyvistams ir religinėms mažumoms ir laikytusi šalies tarptautinių įsipareigojimų, visų pirma prisiimtų pagal Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą; – apgailestauja dėl laisvės atėmimo bausmės, kurią 2023 m. rugsėjo 14 d. Dhakos kibernetinis teismas skyrė „Odhikar“ sekretoriui Adilurui Rahmanui Khanui ir direktoriui ASM Nasiruddinui Elanui; primygtinai ragina Bangladešo vyriausybę nedelsiant ir besąlygiškai panaikinti šią bausmę ir atnaujinti „Odhikar“ registraciją, taip pat užtikrinti, kad pilietinės visuomenės organizacijos galėtų gauti patvirtintas užsienio dotacijas; – primena, kad dėl rimtų tarptautinių konvencijų pažeidimų vis dar tęsiamas aktyvesnio bendradarbiavimo su Bangladešu procesas „Viskas, išskyrus ginklus“ (VIG); – yra susirūpinęs dėl to, kad „Odhikar“ atvejis yra apgailėtinas žingsnis atgal, turintis pasekmių, susijusių su tuo, ar Bangladešui toliau bus taikomos VIG lengvatos.
---	---	---

<p>BALTARUSIJA</p> <p>Alesis Bialiackis, Zmiceras Salavjovas, Vladzimiras Labkovičius, Leanidas Sudalenka, Taciana Lasica, Andrzejus Poczobutas</p>	<p>Žymus žmogaus teisių gynėjas, žmogaus teisių centro „Viasna“ įkūrėjas ir vadovas, taip pat Nobelio premijos ir Sacharovo premijos laureatas Alesis Bialiackis buvo suimtas 2022 m. vasario 12 d. ir jam buvo taikomas kardomasis kalinimas. Jis asmuo buvo kalinamas 2011–2014 m. ir vėl įkalintas 2021 m. po masinių demokratijos šalininkų demonstracijų, vykusių po 2020 m. prezidento rinkimų. Politiškai motyvuoto teismo metu jis buvo nuteistas 10 metų laisvės atėmimo bausme.</p> <p>2021 m. kovo mėn. politiška motyvuotuose teismo procesuose Zmiceras Salavjovas ir kitas žmogaus teisių gynėjas Vladzimiras Labkovičius buvo nuteisti kalėti atitinkamai aštuonerius ir septynerius metus.</p> <p>Tų metų lapkričio mėn. centro „Viasna“ padalinio Gomelyje teisininkas Leanidas Sudalenka ir centro „Viasna“ savanorė Taciana Lasica buvo nuteisti kalėti atitinkamai trejus ir dvejus su puse metų, bausmę atliekant kalėjime.</p> <p>Žurnalistas ir Baltarusijos lenkų sąjungos narys Andrzejus Poczobutas buvo suimtas 2021 m. kovo 18 d. ir vėliau nuteistas trejų metų laisvės atėmimo bausme už „viešą Baltarusijos prezidento įžeidimą“ ir „etninės neapykantos kurstymą“. Jis buvo nuteistas aštuonerių metų laisvės atėmimo bausme.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. kovo 15 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – primena Baltarusijos valdžios institucijoms apie jų pareigą paisyti visų Baltarusijos piliečių žmogaus teisių, įskaitant teises į saviraiškos, taikių susirinkimų ir asociacijų laisvę; – primygtinai tvirtina, kad Baltarusijoje reikia užtikrinti pagrindines laisves ir žmogaus teises, teisinę valstybę ir veikiančias nepriklausomas teismines institucijas; – pakartoja savo raginimą Baltarusijos valdžios institucijoms nedelsiant sušvelninti visus mirties bausmės nuosprendžius ir nedelsiant paskelbti mirties bausmės taikymo moratoriumą, taip žengiant pirmą žingsnį link visiško jos panaikinimo visam laikui; – ragina nutraukti moterų ir pažeidžiamų grupių, įskaitant mažumoms priklausančius asmenis, neįgaliuosius ir LGBTQI asmenis, diskriminaciją.
---	---	--

<p>BALTARUSIJA</p> <p>Viktaras Babaryka, Maryja Kalesnikava, Maksimas Znakas, Siarhejus Cichanouskis, Pavelas Seviarynecas, Mikalajus Statkevičius, Andrzejus Poczobutas, Aliaksandras Vichoras, Dzianisas Kuzniacovas, Vitoldas Ašurakas, Mikalajus Klimovičius.</p>	<p>Pateikus politiškai motyvuotus kaltinimus buvęs kandidatas į prezidentus Viktaras Babaryka 2021 m. liepos mėn. buvo nuteistas 14 metų kalėti. Jis taip pat buvo paguldytas į ligoninę su mušimo pėdsakais ir jį teko operuoti. Jo advokatų ir šeimos narių prašymai suteikti informaciją arba leisti susisiekti su juo nuolat atmetami.</p> <p>Opozicijos lyderiai Maryja Kalesnikava, Maksimas Znakas, Siarhejus Cichanouskis, Pavelas Seviarynecas ir Mikalajus Statkevičius buvo visiškai izoliuoti ir apie juos nebuvo jokios informacijos.</p> <p>Lenkų mažumos lyderio Andrzejaus Poczobuto įkalinimas Baltarusijoje yra tautinių mažumų persekiojimo Baltarusijoje pavyzdys.</p> <p>Kaliniai laiku negauna medicininės pagalbos ar teisinių konsultacijų. Baltarusijoje yra 1 500 politinių kalinių, o kalėjime mirė Aliaksandras Vichoras, Dzianisas Kuzniacovas, Vitoldas Ašurakas ir Mikalajus Klimovičius.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. gegužės 11 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – primygtinai ragina Baltarusijos valdžios institucijas nedelsiant liautis netinkamai elgtis su Viktoru Babaryka ir kitais politiniais kaliniais ir užtikrinti tinkamą medicininę pagalbą ir galimybę kreiptis į teisininkus, šeimos narius, diplomatus ir tarptautines organizacijas, kad jie galėtų įvertinti jų būklę ir teikti pagalbą; – ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti Viktorą Babaryką ir jo sūnų Eduardą kartu su Maryja Kalesnikava, Maksimu Znaku, Siarhejumi Cichanouskiu, Pavelu Seviarynecu, Mikalajumi Statkevičiumi, Ramanu Pratasevičiumi, Andrejumi Pačobutu, Alesiu Bialiackiu ir visais kitais politiniais kaliniais Baltarusijoje; – ragina ES ir valstybes nares parengti tikslinę ES pagalbos programą, skirtą padėti politinių represijų aukoms, be kita ko, gerinant prieglobsčio procedūras ir suteikiant laikiną prieglobstį Europos Sąjungoje asmenims, ieškantiems politinio prieglobsčio;
---	--	---

<p>KAMBODŽA</p> <p>Kem Sokha</p>	<p>2017 m. buvęs Kambodžos nacionalinės gelbėjimo partijos (CNRP) pirmininkas Kem Sokha buvo suimtas dėl kaltinimų sąmokslu nuversti ministrą pirmininką Huną Seną ir jam buvo savavališkai taikomas kardomasis kalinimas iki 2018 m. rugsėjo 10 d., kai jis lygtinai paleistas ir jam paskirtas namų areštas. Pnompenio apylinkės teismas paskyrė Kemui Sokha 27 metų laisvės atėmimo bausmę, kurią jam laikinai leista atlikti namų arešto sąlygomis, ir neribotam laikui sustabdė jo politines teises balsuoti ir kandidatuoti rinkimuose.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. kovo 16 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti Kemą Sokhą ir visus opozicijos pareigūnus ir aktyvistus, nuteistus arba sulaikytus pateikus politiškai motyvuotus kaltinimus; – primygtinai ragina Kambodžos valdžios institucijas 2023 m. liepos mėn. užtikrinti laisvus ir sąžiningus rinkimus, kad visos politinės partijos galėtų vykdyti lygiateises, laisvas ir skaidrias rinkimų kampanijas pasitelkiant įtraukesnę ir skaidresnę nacionalinį rinkimų komitetą; – ragina nedelsiant atkurti CNRP, kad ji galėtų dalyvauti 2023 m. rinkimuose; – ragina valdžios institucijas nutraukti visų formų persekiojimą, bauginimą ir politiškai motyvuotus baudžiamuosius kaltinimus opozicijos nariams, profesinių sąjungų nariams, žmogaus teisių gynėjams, pilietinės visuomenės ir žiniasklaidos atstovams bei nedelsiant atnaujinti VOD veiklą.
--	--	---

<p>ČEČĖNIJA</p> <p>Zarema Musajeva</p>	<p>Zarema Musajeva yra buvusio Čečėnijos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Saidi Jangulbajevo žmona ir žmogaus teisių gynėjo Abubakaro Jangulbajevo bei opozicijos tinklaraštininkų Ibrahimo ir Baysanguro Jangulbajevų motina.</p> <p>Zaremos Musajevos trys sūnūs yra Čečėnijos Respublikos vadovo Ramzano Kadyrovo ir jo autokratinio valdymo kritikai. R. Kadyrovas viešai grasino sunaikinti Jangulbajevų šeimos narius.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. spalio 5 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – griežtai smerkia Zaremos Musajevos pagrobimą ir politiškai motyvuotą sulaikymą ir mano, kad tai yra atsakomieji veiksmai už jos sūnų teisėtą darbą žmogaus teisių srityje ir politines pažiūras; – primygtinai ragina Čečėnijos valdžios institucijas nedelsiant ir besąlygiškai paleisti Z. Musajevą, suteikti jai tinkamą medicininę priežiūrą ir nedelsiant nutraukti bet kokią pilietinės visuomenės ir opozicijos persekiojimą; – reiškia susirūpinimą, kad per visą Zaremos Musajevos bylos ikiteisminio tyrimo ir teismo procesą, su šia byla dirbantys žmogaus teisių srities teisininkai Aleksandras Nemovas, Aleksandras Savinas, Natalija Dobronravova ir Aleksandras Karavajevs buvo stebimi siekiant juos įbauginti; – griežtai smerkia 2023 m. liepos 4 d. įvykdytą brutalų išpuolį prieš teisininką Aleksandrą Nemovą ir žurnalistę Elena Milašina ir brutalias represijas prieš žmogaus teisių gynėjus ir nepriklausomą žiniasklaidą, įskaitant teisininkų Natalijos Dobronravovos, Sergejaus Babinetso ir Olego Chabibrachamanovo bylas; – primygtinai ragina kompetentingas institucijas atlikti skaidrų ir išsamų šių išpuolių tyrimą ir patraukti atsakingus asmenis atsakomybėn.
--	--	---

<p>EGIPTAS</p> <p>Hisham Kassem</p>	<p>Hisham Kassem yra svarbus liberalų veikėjas Egipte, leidėjas bei žiniasklaidos laisvės ir teisinės valstybės propaguotojas.</p> <p>Prieš 2024 m. prezidento rinkimus, jis atliko labai svarbų vaidmenį kuriant liberalios opozicijos partijų ir veikėjų koaliciją „Laisvoji srovė“, kritikuodamas vyriausybės ekonominę ir politinę veiklą.</p> <p>Jis buvo sulaikytas dėl kaltinimų garbės ir orumo įžeidimu bei šmeižtu už įrašą internete, kuriame kritikuotas buvęs ministras Abu Eita, ir atsisakė sumokėti 150 EUR vertės užstatą. 2023 m. rugpjūčio mėn. pateikus panašius kaltinimus jis buvo suimtas ir rugsėjo 16 d. Kairo ekonominių nusizengimų teismas jį nuteisė šešioms mėnesiams kalėjimo bei skyrė baudą. Jam pateikus apeliacinį skundą teismas savo posėdį dėl jo bylos atidėjo iki 2023 m. spalio 7 d.</p> <p>Jo teisės į gynybą nebuvo tinkamai apsaugotos, jo advokatams nebuvo suteikta galimybė susipažinti su jo bylos medžiaga iki teismo posėdžio, o valdžios institucijos nesuteikė jam teisės į viešą bylos nagrinėjimą ir neleido jame dalyvauti žiniasklaidai bei diplomatiniais atstovams.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. spalio 5 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ragina Egipto valdžios institucijas nedelsiant ir besąlygiškai paleisti Hishamą Kassemą ir panaikinti visus jam pateiktus politiškai motyvuotus kaltinimus; – pabrėžia, kad svarbu rengti patikimus, laisvus ir sąžiningus rinkimus; primygtinai ragina valdžios institucijas liautis persekioti taikius opozicijos veikėjus, pvz., kandidatą į prezidentus ir buvusį parlamento narį Ahmedą El Tantawy; reiškia didelį susirūpinimą dėl Egipto ribojamo rinkimų proceso; primena, kad įstatymai dėl garbės ir orumo įžeidimo negali būti naudojami politiniams oponentams įkalinti; – primygtinai ragina valdžios institucijas puoselėti teisinę valstybę, saviraiškos, spaudos, žiniasklaidos ir asociacijų laisvės bei teismų nepriklausomumą, liautis slopinti opozicijos atstovų balsus pasitelkiant savavališkus kaltinimus, skaitmeninį sekimą, priverstinius dingimus ir kankinimus, nedelsiant ir besąlygiškai paleisti dešimtis tūkstančių kalinių, savavališkai sulaikytų už taikų savo nuomonės reiškimą, įskaitant Alaa Abdelą Fattahą ir 20 žurnalistų, ir panaikinti nepriklausomai žiniasklaidai taikomą internetinę cenzūrą; palankiai vertina tai, kad dalis nepagrįstai sulaikytų politinių kalinių, pvz., Patrick Zaki, paleidžiami į laisvę.
---	--	--

<p>PUSIAUJO GVINĖJA</p> <p>Julio Obama Mefuman, Feliciano Efa Mangué, Martín Obiang Ondo Mbasogo, Bienvenido Ndong Ono</p>	<p>Julio Obama Mefuman buvo Ispanijos ir Pusiaujo Gvinėjos pilietis, buvęs Pusiaujo Gvinėjos opozicijos judėjimo „Movimiento para la Liberación de Guinea Ecuatorial Tercera Republic“ (MLGE3R) narys. 2019 m. pabaigoje jis buvo pagrobtas Pietų Sudane ir nuskraidintas į Pusiaujo Gvinėją Teodoro Obiang prezidentiniu lėktuvu. Obamai Mefumanui buvo atsisakyta suteikti konsulinę pagalbą, jis buvo teistas be teisingo bylos nagrinėjimo garantijų ir 2020 m. kovo mėn. Pusiaujo Gvinėjoje nuteistas 60 metų laisvės atėmimo bausme dėl kaltinimų terorizmu ir dalyvavimu įtariamame bandyme įvykdyti perversmą prieš Prezidentą T. Obiangą 2017 m. Jis mirė 2023 m. sausio 15 d. Mongomo mieste.</p> <p>Julio Obama Mefuman ir Feliciano Efa Mangué yra Ispanijos ir Pusiaujo Gvinėjos piliečiai, o Martín Obiang Ondo Mbasogo ir Bienvenido Ndong Ono yra Pusiaujo Gvinėjos piliečiai, kurie irgi buvo tos pačios opozicijos grupės nariai, taip pat buvo pagrobti ir įkalinti kartu su Julio Obama Mefumanu.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. vasario 16 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – griežtai smerkia Ispanijos piliečio Obamos Mefuman mirtį ir laiko Pusiaujo Gvinėjos diktatorišką režimą už ją atsakingu; – ragina pargabenti jo kūną ir išlaisvinti tris kitus MLGE3R narius; – smerkia šalyje vykdomas barbariškas represijas prieš žmogaus teisių gynėjus ir tai, kad ji nesuteikia demokratinės erdvės politiniams oponentams ir vyriausybės kritikams; – ragina Pusiaujo Gvinėjos valdžios institucijas skubiai pradėti laikytis tarptautinės žmogaus teisių teisės ir užtikrinti, kad visi sulaikytieji būtų apsaugoti nuo kankinimų ir netinkamo elgesio, būtų laikomi žmoniškomis sąlygomis, būtų teisiami sąžiningai ir turėtų galimybę susisiekti su savo šeimomis ir advokatais.
--	--	--

<p>ESVATINIS</p> <p>Thulani Maseko, Mthandeni Dube, Mduduzi Bacede Mabuza</p>	<p>2023 m. sausio 21 d. Tulani Maseko, žinomas žmogaus teisių gynėjas ir profesinių sąjungų advokatas bei Esvatinio įvairių suinteresuotųjų subjektų forumo demokratiją remiančios organizacijos pirmininkas, pripažintas už pastangas siekiant stiprinti demokratiją, teisinę valstybę, gerą valdymą ir žmogaus teises, buvo nužudytas savo namuose praėjus vos kelioms valandoms po to, kai Karalius Mswati III pagrasino Esvatinio demokratiją remiančio judėjimo nariams.</p> <p>Mthandeni Dube ir Mduduzi Bacede Mabuza yra Esvatinio parlamento nariai, kalinami nuo 2021 m. liepos mėn.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. vasario 16 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – smerkia Thulani Maseko nužudymą; – smerkia plačiai paplitusius žmogaus teisių pažeidimus Esvatinyje ir ragina nedelsiant paleisti visus politinius kalinius ir nedelsiant nutraukti prieš žmogaus teisių gynėjus, profesinių sąjungų narius, demokratiją remiančius aktyvistus ir politikus taikomą persekiojimą, smurtą ir spaudimą; – primygtinai ragina Esvatinio valdžios institucijas gerbti, skatinti ir ginti žmogaus teises, įskaitant saviraiškos, asociacijų ir taikių susirinkimų laisvę.
<p>SAKARTVELAS</p> <p>Michailas Saakašvilis</p>	<p>Michailas Saakašvilis – buvęs Sakartvelo prezidentas, ėjęs Ukrainos Nacionalinės reformų tarybos vadovo pareigas. Jis buvo suimtas 2021 m. spalio mėn., kai grįžo į Sakartvelą po aštuonerių metų tremties. Nuo to laiko Sakartvelo valdžios institucijos jį kalina dėl politiškai motyvuotų priekasčių, o jo sveikata per visą įkalinimo laikotarpį labai smarkiai pablogėjo.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. vasario 15 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ragino Europos Vadovų Tarybą ir Komisiją aktyviau dalyvauti siekiant užtikrinti, kad buvęs prezidentas Michailas Saakašvilis būtų paleistas ir jam būtų suteikta galimybė tinkamai gydytis užsienyje; – dar kartą paragino Sakartvelo valdžios institucijas paleisti buvusį prezidentą Michailą Saakašvilį iš kalėjimo ir leisti jam tinkamai gydytis užsienyje dėl humanitarinių priekasčių, taip pat siekiant sumažinti politinę poliarizaciją; pabrėžė, kad Michailo Saakašvilio byla dar labiau išryškina tai, kad svarbu įgyvendinti tikrą teisingumo sistemos reformą.

<p>SAKARTVELAS</p> <p>Tamaz Ginturi</p>	<p>Tamaz Ginturi – Sakartvelo pilietis, nužudytas Rusijos okupacinių pajėgų Kirbali kaime netoli administracinės sienos linijos.</p> <p>Be to, Rusijos okupacinės pajėgos taip pat pagrobė ir po tarptautinio spaudimo paleido Levaną Dotiašvilį.</p> <p>Rusijos okupantai yra nebaudžiami už šalies viduje perkeltų Sakartvelo piliečių, įskaitant Archilą Tatunašvilį, Giga Otkhozoria ir Davitą Basharuli, nužudymą ir už Iraklio Kvaratskhelia mirtį. Kiti, pvz., Iraklis Beuba, tebėra įkalinti.</p> <p>2018 m. Sakartvelo vyriausybė patvirtino G. Otchozorios ir A. Tatunašvilio sąrašą, į kurį įtraukti kaltinami ir nuteisti už žmogaus teisių pažeidimus okupuotuose regionuose asmenys.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. lapkričio 23 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – griežtai smerkia Tamazo Ginturi nužudymą ir neteisėtą Levano Dotiashvilio pagrobimą; ragina nuodugnai ištirti šią ir kitas žmogžudystes; reikalauja, kad atsakingi asmenys būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn ir stotų prieš teismą; – pakartoja, kad tvirtai remia Sakartvelo suverenumą ir teritorinį vientisumą, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jo sienas; griežtai smerkia Rusijos vykdomą neteisėtą Abchazijos ir Cchinalio (Pietų Osetijos) regiono okupaciją ir tebesitęsiančią neteisėtą „sienų nustatymo“ ir „pasų dalijimo“ veiklą šiuose regionuose; ragina Rusiją visapusiškai įgyvendinti

		2008 m. rugpjūčio 12 d. ES tarpininkaujant sudarytą susitarimą dėl ugnies nutraukimo ir besąlygiškai išvesti visas okupacines pajėgas.
HONKONGAS Jimmy Lai, Albert Ho, Benny Tai, Chow Hang-Tung, Lee Cheuk-yan, Joshua Wong, CYD Ho	<p>Jimmy Lai nuo 2021 m. vasario mėn. buvo sulaikytas pateikus nepagrįstus kaltinimus ir pagal NSĮ buvo apkaltintas slaptais susitarimais su užsienio pajėgomis ir sukčiavimu. Jo teismo procesas prasidėjo 2023 m. rugsėjo mėn. ir jis gali būti nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Jo advokatui iš Didžiosios Britanijos neleista jam atstovauti teismo procese. Kelios nepriklausomos žiniasklaidos priemonės, pvz., „Apple Daily“ ir „Stand News“, buvo priverstos nutraukti veiklą.</p> <p>Jimmy Lai, Albert Ho, Benny Tai, Chow Hang-Tung, Lee Cheuk-yan, Joshua Wong ir Cyd Ho yra politiniai kaliniai, kuriems ilgai taikomas kardomasis kalinimas labai sunkiomis sąlygomis, nors daugelis jų serga sunkiomis ligomis.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. birželio 15 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – primygtinai ragina Honkongo vyriausybę nedelsiant ir besąlygiškai paleisti ir panaikinti visus kaltinimus Jimmy Lai ir visiems kitiems demokratiją remiantiems atstovams ir aktyvistams, kurie pasinaudojo savo saviraiškos laisve ir pagrindinėmis bei žmogaus teisėmis; – ragina EIVT tinkamai remti ES biurą Honkonge intensyvinant teismo procesų stebėjimą, koordinuojant veiksmus su ES valstybių narių ir panašiai mąstančių šalių atstovybėmis, stebint žmogaus teises skelbiant viešus pareiškimus ir įsteigiant žmogaus teisių ryšių centrą žmogaus teisių gynėjams bei keliant klausimus dėl jų atvejų valdžios institucijoms visais lygmenimis; ragina ES biurą prašyti leisti apsilankyti kalėjime; – smerkia Kinijos valdžios institucijų bandymus nukreipti dėmesį į Honkongo diasporos bendruomenes ES; – dar kartą ragina visas ES valstybes nares sustabdyti ekstradicijos sutarčių su Kinijos Liaudies Respublika ir Honkongu galiojimą.

<p>IRANAS</p> <p>Jina Mahsa Amini, taikūs protestuotojai, Alireza Akbari, Ahmadreza Djalali, Fariba Adelkhah, Oliver Candecastele, Cécile Kohler, Benjamin Brière, Mohammad Ghobadlou</p>	<p>Jina Mahsa Amini buvo 22 metų amžiaus kurdu kilmės iranietė, kurią vadinamoji Irano „dorovės“ policija Teherane suėmė dėl to, kad ji, kaip teigiama, nesilaikė privalomo hidžabo dėvėjimo įstatymo. Ji buvo žiauriai kankinama ir 2022 m. rugsėjo 16 d. mirė policijos areštinėje. Nebuvo atliktas tinkamas jos mirties tyrimas.</p> <p>Dvigubą Britanijos ir Irano pilietybę turėjęs buvęs Irano gynybos ministro pavaduotojas Alireza Akbari buvo apkaltintas šnipinėjimu Jungtinei Karalystei Irane ir nuteistas mirties bausme, kuri jam buvo įvykdyta. Nuteistasis kaltinimus neigė.</p> <p>2016 m. balandžio 24 d. Irano saugumo pajėgos suėmė Švedijos ir Irano pilietybę turintį dr. Ahmadreza Djalali, kuris specializuojasi skubios medicinos pagalbos srityje ir yra Laisvojo Briuselio universiteto (Vrije Universiteit Brussel) Belgijoje ir Rytų Pjemonto universiteto (Università del Piemonte Orientale) Italijoje mokslininkas. 2017 m. spalio mėn. jis buvo nuteistas mirties bausme remiantis sufabrikuotais kaltinimais šnipinėjimu po labai neteisingo teismo, grindžiamo kankinimu išgautu prisipažinimu. 2018 m. birželio 17 d. nuosprendį patvirtino Irano Aukščiausiasis Teismas.</p> <p>Prancūzų ir Irano pilietybę turinti mokslininkė Fariba Adelkhah buvo suimta 2019 m. birželio mėn. ir nuteista kalėti penkerius metus „už kenkimą nacionaliniam saugumui“.</p> <p>Belgijos pilietis Olivier Vandecasteele buvo nuteistas iš viso 40 metų laisvės atėmimo bausme ir dešimtimis kirčių remiantis suklastotais kaltinimais. Nuosprendis buvo paskelbtas po to, kai Belgijos aukščiausiasis teismas sustabdė prieštaringai vertinamą dvišalę sutartį dėl keitimosi kaliniais, pagal kurią Irano</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. sausio 19 d. rezoliucijoje:</p> <p>– primygtinai ragina Islamo Respublikos valdžios institucijas nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus mirties bausme nuteistus protestuotojus, kurie, be kitų, yra šie: Mohammed Boroughani, Mohammad Ghobadlou, Hamid Ghare Hassanlou, Mahan Sadrat Marani, Hossein Mohammadi, Manouchehr Mehman Navaz, Sahand Nourmohammad-Zadeh, Saman Seydi, Reza Arya, Saleh Mirhashemi Baltaghi, Saeed Yaqoubi Kordafli, Javad Rouhi, Arshia Takdastan ir Mehdi Mohammadifard; griežtai smerkia tai, kad Irano režimas baudžiamąjį procesą ir mirties bausmę naudoja kaip ginklus siekdamas numalšinti kitaip manančius ir nubauti žmones už tai, kad jie naudojami savo pagrindinėmis teisėmis; ragina Islamo Respubliką peržiūrėti savo teisinį kodeksą ir panaikinti moharebeh („priešiškumas Dievui“) ir mofsed-e-filarz („korupcija Žemėje“) kaip baudžiamuosius nusikaltimus;</p> <p>– ragina Irano režimą leisti atlikti tarptautinį, nešališką ir veiksmingą režimo padarytų žmogaus teisių pažeidimų, įskaitant Jinos Mahsos Amini nužudymą, šimtų protestuotojų nužudymą ir kankinimą bei netinkamą elgesį, kuriuos patyrė savavališkai sulaikyti asmenys, tyrimą; jį turi atlikti nepriklausoma kompetentinga institucija bendradarbiaudama su tarptautinėmis organizacijomis;</p> <p>– primygtinai ragina nedelsiant</p>
---	--	---

	<p>diplomatas Assadollah Assadi, nuteistas už pasikėsinimą įvykdyti teroro akta Belgijoje, būtų grąžintas į Irano Islamo Respubliką mainais į Oliviero Vandecasteele'io laisvę.</p> <p>Mokytoja ir profesinių sąjungų veikėja Cécile Kohler ir jos partneris Jacques Paris, taip pat Benjamin Brière buvo suimti 2020 m. gegužės mėn. ir nuteisti aštuonerių metų ir aštuonių mėnesių laisvės atėmimo bausme už šnipinėjimą.</p>	<p>paleisti visus asmenis, sulaikytus už dalyvavimą taikiose demonstracijose, ir visus politinius kalinius; ragina pagal Reglamentą (ES) Nr. 359/2011 taikyti tikslines ribojamąsias priemones visiems teisėjams, skiriantiems bausmes protestuotojams;</p> <p>– reikalauja, kad Irano režimas išlaisvintų visus žmogaus teisių gynėjus; prašo Irano režimą nutraukti visiems žmogaus teisių gynėjams Irane taikomus persekiojimo veiksmus ir bet kokiomis aplinkybėmis užtikrinti, kad jie galėtų vykdyti teisėtą su žmogaus teisėmis susijusią veiklą nebijodami represijų ir be jokių apribojimų, įskaitant teisinį persekiojimą;</p> <p>– primygtinai ragina Irano valdžios institucijas nedelsiant paleisti visus sulaikytus ES piliečius ir panaikinti visus jiems pateiktus kaltinimus; griežtai smerkia Belgijos nacionalinės ir nevyriausybinės organizacijos (NVO) darbuotojo Olivier Vandecasteele'io nuteisimą kalėti 40 metų, jam skirtus 74 kirčius ir 1 mln. EUR baudą už tariamus kaltinimus šnipinėjimu, Švedijos piliečio Ahmadrezos Djalali tęsiamą įkalinimą ir jam skirtą mirties nuosprendį, taip pat cinišką Islamo Respublikos įkaitų diplomatijos naudojimą, siekiant priversti išlaisvinti nuteistą teroristą Assadollahą Asadi; ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti ir saugiai repatrijuoti Ahmadrezą Djalali ir Olivier Vandecasteele'į ir septynis Prancūzijos piliečius, vis dar sulaikytus Irane, įskaitant Cécile Kohler; kuo griežčiausiai smerkia</p>
--	---	--

		Irano ir Jungtinės Karalystės piliečio Alirezos Akbari egzekuciją Irane.
MAROKAS Omar Radi, Taoufik Bouachrine, Soulaimane Raissouni, Ignacio Cembrero, Maati Monjib, Nasser Zefzafi	<p>Nepriklausomas tiriamosios žurnalistikos žurnalistas Omar Radi, kuris rašė apie „Hirak“ protestus ir valstybės korupcijos skandalus, buvo suimtas 2020 m. liepos mėn. ir nuteistas šešerius metus kalėti dėl suklastotų kaltinimų šnipinėjimu, o 2021 m. liepą – dėl kaltinimų išžaginiu.</p> <p>Taoufik Bouachrine ir Soulaimane Raissouni – žurnalistai, kurie buvo suimti ir nuteisti kalėti už seksualinius nusikaltimus.</p> <p>Ignacio Cembrero ir Maati Monjib taip pat yra tarp žurnalistų, kurie buvo stebimi skaitmeniniu būdu, bauginami ir teisiškai persekiojami ir (arba) nuteisti ilgo laisvės atėmimo bausmėmis.</p> <p>Nasser Zefzafi yra 2018 m. Sacharovo premijos finalininkas ir šiuo metu yra politinis kalinys.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. sausio 19 d. rezoliucijoje:</p> <p>– primygtinai ragina Maroko valdžios institucijas gerbti saviraiškos ir žiniasklaidos laisvę, užtikrinti įkalintų žurnalistų ir politinių kalinių teisingą bylos nagrinėjimą su visomis tinkamo proceso garantijomis, užtikrinti, kad jie būtų nedelsiant laikinai paleisti, ir nutraukti visų žurnalistų, jų teisininkų ir šeimų persekiojimą bei vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus žmogaus teisių srityje pagal ES ir Maroko asociacijos susitarimą;</p> <p>– primygtinai ragina Maroko valdžios institucijas nutraukti žurnalistų sekimą, be kita ko, naudojantis bendrovės NSO šnipinėjimo programa „Pegasus“, ir priimti bei įgyvendinti teisės aktus, kuriais žurnalistai būtų apsaugoti; primygtinai ragina valstybes nares, laikantis Dvejopo naudojimo prekių reglamento, nutraukti stebėjimo technologijų eksportą į Maroką.</p>
MIANMARAS Nacionalinės demokratijos lygos nariai Žurnalistai	<p>Mianmare buvo likviduota keturiasdešimt politinių partijų, įskaitant Nacionalinę demokratijos lygą (NLD), nes jos neužsiregistravo pagal režimo politinių partijų registravimo įstatymą.</p> <p>Nuo 2022 m. sausio mėn. chunta įkalino šimtus NLD narių, o kai kurie iš jų</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. gegužės 11 d. rezoliucijoje:</p> <p>– primygtinai ragina chuntą nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus politinius kalinius; ragina nedelsiant panaikinti neteisėtai</p>

	kalėjime mirė.	<p>įvestą nepaprastą padėtį ir nesirenkamąjį jėgos naudojimą, atkurti civilinę vyriausybę, grįžti prie demokratijos siekių ir sparčiai atnaujinti parlamento veiklą dalyvaujant visiems jo išrinktiems atstovams;</p> <p>– primygtinai ragina tarptautinę bendruomenę koordinuoti ir išnaudoti visas turimas politines galimybes bendradarbiauti su Pietryčių Azijos šalių asociacija (ASEAN) ir kitais regiono veikėjais siekiant įveikti krizę, be kita ko, gerokai padidinant paramą nacionalinės vienybės vyriausybei ir demokratinės opozicijos grupėms, siekiant nustatyti visuotinį ginklų embargą Myanmarui ir perduoti šalį Tarptautiniam baudžiamajam teismui.</p>
<p>NIGERIS</p> <p>Prezidentas Mohamed Bazoum</p>	<p>Demokratiškai išrinktas Nigerio prezidentas Mohamed Bazoum kartu su žmona ir sūnumi buvo neteisėtai suimtas 2023 m. liepos 26 d. po generolo Abdourahamano Tchiani įvykdyto karinio perversmo.</p> <p>Prezidentas M. Bazoum ir jo šeima nuo to laiko buvo kalinami jo gyvenamojoje vietoje nepalankiomis sąlygomis, neturėdami pakankamai maisto ir elektros ir turėdami tik ribotas galimybes gauti medicininę priežiūrą.</p> <p>Neteisėtu prezidento M. Bazoumo ir jo šeimos įkalinimu siekiama priversti jį atsistatydinti. Karinė chunta paskelbė, kad ji patrauks prezidentą M. Bazoumą baudžiamojon atsakomybėn už išdavystę ir žalą valstybės saugumui, už kuriuos gali būti taikoma mirties bausmė.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. lapkričio 23 d. rezoliucijoje:</p> <p>– griežtai smerkia 2023 m. liepos 26 d. įvykdytą karinį perversmą; ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti prezidentą M. Bazoumą ir jo šeimą bei visus savavališkai sulaikytus asmenis ir panaikinti jam pareikštus kaltinimus;</p> <p>– reikalauja nedelsiant grąžinti demokratiškai išrinktą Mohamedą Bazoumą į Nigerio prezidento postą ir nedelsiant atkurti konstitucinę tvarką.</p>

<p>NIGERIJA</p> <p>Yahaya Sharif-Aminu</p>	<p>Nigerijos dainininkas Yahaya Sharif-Aminu stoji prieš Kano valstijos aukštesnės instancijos šariato teismą, kuriame jis buvo teisiamas be teisinio atstovavimo ir nuteistas mirties bausme pakariant už tariamą šventvagystę dainoje, kurią jis sukūrė ir pasidalijo socialiniuose tinkluose ir kurioje buvo tariamai menkinančių komentarų apie pranašą Mahometą.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. balandžio 20 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – primygtinai ragina Nigerijos valdžios institucijas nedelsiant ir besąlygiškai paleisti Yahaya Sharif-Aminu, panaikinti visus jam pateiktus kaltinimus ir užtikrinti jo teises į tinkamą procesą; ragina paleisti Rhodą Jatau, Mubaraką Balą ir kitus asmenis, kuriems pareikšti kaltinimai šventvagyste; – primygtinai ragina Nigerijos valdžios institucijas gerbti žmogaus teises visoje šalyje užtikrinant, kad federalinė, valstijų ir šariato teisė nepažeistų Nigerijos gyventojų apsaugos pagal šalies Konstituciją ir tarptautines konvencijas; primygtinai ragina Nigerijos valdžios institucijas panaikinti šventvagystės įstatymus federaliniu ir valstijų lygmenimis; – primygtinai ragina Nigerijos vyriausybę kovoti su nebaudžiamumu, susijusiu su kaltinimais šventvagyste.
--	---	--

<p>RUSIJA</p> <p>Aleksejus Navalnas, Dmitrijus Ivanovas, Vladimiras Kara-Murza, Joanas Kurmojarovas, Viktorija Petrova, Marija Ponomarenko, Aleksandra Skočilenko, Dmitrijus Talantovas, Aleksejus Gorinovas, Ilja Jašinas</p>	<p>Garsus Rusijos politinis veikėjas ir 2021 m. Sacharovo premijos laureatas Aleksejus Navalnas, kurį Kremliaus režimas apnuodijo paralyžiuojamąja nuodingąja medžiaga „Novičiok“, nuo 2021 m. sausio 17 d. yra suimtas ir šiuo metu kalinamas pataisos darbų kolonijoje.</p> <p>Dmitrijus Ivanovas, Vladimiras Kara-Murza, Joanas Kurmojarovas, Viktorija Petrova, Marija Ponomarenko, Aleksandra Skočilenko, Dmitrijus Talantovas, Aleksejus Gorinovas, Ilja Jašinas yra kiti politiniai kaliniai Rusijoje, kurie buvo patraukti baudžiamojon atsakomybėn tik už jų ryšius su A. Navalnu.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. vasario 16 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ragina paleisti A. Navalną ir visus kitus politinius kalinius Rusijoje, kurie buvo patraukti baudžiamojon atsakomybėn tik už jų ryšius su A. Navalnu, jų pasipriešinimą agresijos karui prieš Ukrainą arba pagal Rusijos baudžiamojo kodekso 207 straipsnio 3 dalį; – primygtinai ragina Tarybą priimti ribojamąsias priemones asmenims, atsakingiems už savavališką prieš karą protestuojančių asmenų persekiojimą ir kankinimą.
<p>RUSIJA</p> <p>Aleksejus Navalnas, Vladimiras Kara-Murza, Ilja Jašinas, Aleksejus Gorinovas ir kiti</p>	<p>Garsus Rusijos politinis veikėjas ir 2021 m. Sacharovo premijos laureatas Aleksejus Navalnas tebėra įkalintas griežto režimo kolonijoje, kurioje su juo netinkamai elgiamasi, įskaitant kankinimus, savavališkas bausmes ir psichologinį spaudimą</p> <p>Rusijos ir Didžiosios Britanijos žurnalistas ir opozicijos aktyvistas Vladimiras Kara-Murza 2023 m. balandžio 17 d. buvo nuteistas 25 metų laisvės atėmimo bausme už Vladimiro Putino režimo ir agresijos karo prieš Ukrainą kritiką.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. balandžio 20 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – griežtai smerkia Rusijos valdžios institucijų politiškai motyvuotą nuosprendį Vladimirui Kara-Murzai ir reikalauja, kad jis ir Aleksejus Navalnas būtų nedelsiant ir besąlygiškai paleisti, taip pat reikalauja paleisti visus kitus politinius kalinius; – reiškia didelį susirūpinimą dėl spartaus Vladimiro Karos-Murzos ir Aleksejaus Navalno sveikatos blogėjimo ir primena Rusijai jos tarptautinius įsipareigojimus, visų pirma susijusius su nuteistųjų teise gauti medicininį gydymą, naudotis teisininkų paslaugomis ir bendrauti su savo šeimomis; – primygtinai ragina Tarybą pagal ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus

		<p>režimą (ES Magnitskio aktą) patvirtinti griežtas sankcijas Rusijos teisėjams, prokurorams ir kitiems asmenims, atsakingiems už savavališką baudžiamąjį persekiojimą, sulaikymą ir kankinimą vykdant politiškai motyvuotus teismo procesus;</p> <p>– primygtinai ragina ES ir Jungtinę Karalystę koordinuoti pastangas siekiant užtikrinti Vladimiro Karos-Murzos išlaisvinimą.</p>
<p>RUSIJA</p> <p>Tihranas Ohannisianas, Mykyta Khanhanovas</p>	<p>2023 m. gegužės 24 d. Rusijos Federacija apkaltino Tihraną Ohannisianą ir Mykytą Khanhanovą, gimusius 2006 m., tariamai planavus sabotazo aktą Berdiansko geležinkelyje. Pagal Rusijos baudžiamojo kodekso 281 straipsnį jiems gresia iki 20 metų laisvės atėmimo bausmė ir jie negavo tinkamos teisinės pagalbos</p> <p>T. Ohannisiano ir M. Khanhanovo baudžiamasis persekiojimas buvo vykdomas po kelis mėnesius trukusių brutalių Rusijos valdžios institucijų vykdomų tardymų, kurie prasidėjo 2022 m. rugsėjo 30 d. ir kurių metu šie nepilnamečiai buvo mušami ir kankinami elektros šoku siekiant išgauti prisipažinimą, o jų šeimos patyrė priekabiavimą.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. birželio 15 d. rezoliucijoje:</p> <p>– reikalauja nedelsiant nutraukti baudžiamąjį procesą ir panaikinti visus T. Ohannisianui ir M. Khanhanovui pateiktus kaltinimus ir nedelsiant juos paleisti; ragina Tarptautinį Raudonojo Kryžiaus komitetą palengvinti jų saugų grįžimą į Ukrainos kontroliuojamą teritoriją; ragina JT generalinio sekretoriaus specialųjį atstovą smurto prieš vaikus klausimais atlikti tyrimą; ragina į ES sankcijų sąrašą įtraukti už šį baudžiamąjį persekiojimą atsakingus asmenis; ragina paleisti visus Rusijos neteisėtai sulaikytus Ukrainos piliečius;</p> <p>– smerkia Rusijos tyčinius išpuolius prieš Ukrainos vaikus taikant priemones, įskaitant priverstinį perkėlimą laikinai Rusijos okupuotoje Ukrainos teritorijoje, neteisėtą deportavimą</p>

		<p>į Rusiją ir Baltarusiją, neteisėtą įvaikinimą ir bandymus taikyti „perauklėjimą“; pakartoja savo raginimą Komisijai ir Tarybai patvirtinti ES ir Ukrainos vaikų apsaugos teisės aktų paketą, skirtą vaikams, bėgantiems nuo karo arba nuo jo nukentėjusiems.</p>
<p>SUDANAS</p> <p>Kovose užstrigę vaikai</p>	<p>Sudano kariuomenė ir Skubios paramos pajėgos toliau vykdo smurtinę kovą dėl valdžios, pažeisdamos tarptautinę humanitarinę teisę.</p> <p>Dėl šio smurto tūkstančiai nekaltų civilių gyventojų žuvo, buvo perkelta daugiau kaip 1,2 mln. asmenų ir beveik 500 tūkst. žmonių buvo priversti bėgti į kaimynines šalis, o tai kelia grėsmę stabilumui regione.</p> <p>Daugiau kaip 13,6 mln. vaikų Sudane skubiai reikia humanitarinės pagalbos; kadangi prieš dabartinę krizę maždaug 3 mln. vaikų mityba buvo netinkama, o nuo prastos mitybos, dehidracijos ir infekcijų Mygomos našlaičių namuose Chartume mirė 70 vaikų.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. birželio 15 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ragina visas šalis nedelsiant nutraukti visus karinius veiksmus, sudaryti sąlygas nevaržomai teikti humanitarinę pagalbą ir grįžti prie derybų dėl taikos susitarimo, dėl kurio deramasi; visapusiškai remia visas regionines ir tarptautines pastangas siekiant takaus sprendimo; palankiai vertina visas regionines ir tarptautines tarpininkavimo pastangas Džidoje ir Adis Abeboje bei Tarpvyriausybinės vystymosi institucijos pastangas; - ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti, kad po nuolatinio ugnies nutraukimo susitarimo būtų vykdomas demokratinių reformų procesas siekiant sudaryti seniai žadėtą civilių vyriausybę, dėl kurios sudarymo įsipareigojo visi veikėjai, įskaitant kariškius; ragina jas

		<p>skubiai apsvarstyti galimybę taikyti tikslines sankcijas asmenims, atsakingiems už žmogaus teisių pažeidimus, taikant ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą;</p> <p>- ragina ES ir jos valstybes nares būti pasirengusias nedelsiant teikti paramą ir humanitarinę pagalbą konflikto paveiktiems asmenims, įskaitant šalies viduje perkeltus asmenis ir prieglobsčio kitose šalyse ieškančius asmenis, be kita ko, išduodant skubius kelionės dokumentus;</p>
<p>TUNISAS</p> <p>Noureddine Boutar, Chaima Issa, Issam Chebbi, Ghazi Chaouachi, Khayam Turki, Jaouhar Ben Mbarek, Salah Attia, Khalifa Gasmi</p>	<p>Noureddine Boutar yra didžiausios nepriklausomos Tuniso radijo stoties žurnalistas ir direktorius, kurį kovos su terorizmu padaliniai suėmė dėl politinių motyvų ir nepagrįstų kaltinimų.</p> <p>Chaima Issa, Issam Chebbi, Ghazi Chaouachi, Khayam Turki, Jaouhar Ben Mbarek, Salah Attia, Khalifa Gasmi yra žurnalistai ir profesinių sąjungų nariai, suimti dėl panašių nepagrįstų priekasčių.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. kovo 16 d. rezoliucijoje:</p> <p>– primygtinai ragina Tuniso valdžios institucijas paleisti Noureddine'ą Boutarą ir visus kitus savavališkai sulaikytus asmenis, įskaitant žurnalistus, teisėjus, teisininkus, politinius aktyvistus ir profesinių sąjungų narius, pvz., Anisą Kaabi, ir gerbti saviraiškos ir asociacijų laisvę bei darbuotojų teises, numatytas pagal Tuniso Konstituciją ir tarptautines sutartis, įskaitant TDO konvencijas;</p> <p>– smerkia tarptautinių profesinių sąjungų solidarumo kriminalizavimą, nes tai akivaizdus išpuolis prieš UGTT ir pasaulinę profesinių sąjungų veiklą.</p>

<p>VENESUELA</p> <p>María Corina Machado, Leopoldo López, Henrique Capriles, Freddy Superlano</p>	<p>María Corina Machado, Leopoldo López, Henrique Capriles ir Freddy Superlano yra žinomi Venesuelos politiniai veikėjai, kuriems 15 metų atimtos teisės kandidatuoti.</p>	<p>Europos Parlamentas savo 2023 m. liepos 13 d. rezoliucijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – griežtai smerkia savavališką ir Konstitucijai prieštaraujantį sprendimą neleisti Maríai Corinai Machado, Leopoldo Lópezui, Henrique Caprilesui, Freddy Superlano ir kitiems kandidatams dalyvauti rinkimuose ir N. Maduro režimo kišimąsi į rinkimų procesą; – ragina nustatyti nepriklausomo CNE skyrimo procedūrą; – ragina ES remti sugrįžimą prie demokratijos Venesueloje ir daryti spaudimą Venesuelos režimui, kad jis paleistų visus politinius kalinius.
---	---	---

II PRIEDAS.
ĮKALINTŲ SACHAROVO PREMIJOS LAUREATŲ IR FINALININKŲ, IŠ KURIŲ
ATIMTA LAISVĖ, SĄRAŠAS

Sacharovo premijos skyrimo metai	Vardas ir pavardė	Laureatas / finalininkas	Valstybė	Padėtis (sulaikymas / namų areštas / laikinai paleistas)	Laisvės atėmimo bausmės trukmė	Sulaikymo pradžios data
2021 m.	Aleksejus Navalnas	Laureatas	Rusija	Sulaikymas	3,5 + 9 + 19 metų	Paskutinį kartą buvo sulaikytas 2021 m. vasario 17 d., paskutinį kartą nuteistas – 2023 m. rugpjūčio 4 d.
2020 m.	Siarhejus Cichanouskis Maryja Kalesnikava Mikalajus (Mikola) Statkevičius Alesis Bialiackis	Laureatas Laureatė Laureatas Laureatas	Baltarusija	Sulaikymas Sulaikymas Sulaikymas Sulaikymas	18 metų 11 metų 14 metų 10 metų	Sulaikytas 2020 m. gegužės 29 d., nuteistas – 2021 m. gruodžio 14 d. Sulaikyta 2020 m. rugsėjo 7 d., nuteista – 2021 m. rugsėjo 6 d. Paskutinį kartą buvo sulaikytas 2020 m. gegužės 31 d., paskutinį kartą nuteistas – 2021 m. gruodžio 14 d. Paskutinį kartą buvo sulaikytas 2021 m. liepos 15 d., paskutinį kartą nuteistas – 2023 kovo 3 d.
2020 m.	Porfirio Sorto Cedillo, José Avelino Cedillo, Orbin Naún Hernández, Kevin Alejandro Romero, Arnold Javier Aleman, Ever Alexander Cedillo, Daniel Marquez ir Jeremías Martínez Díaz	Finalininkai	Hondūras	Sulaikymas	Nežinoma	2019 m. rugsėjo 1 d., paleisti 2022 m. vasario 24 d. Hondūro Aukščiausiajam Teismui priėmus sprendimą
2019 m.	Ilham Tohti	Laureatas	Kinija	Sulaikymas	Nežinoma	2014 m. rugsėjo 23 d.
2018 m.	Nasser Zefzafi	Finalistas	Marokas	Sulaikymas	20 metų	2019 m. balandžio 5 d.
2017 m.	Dawit Isaak	Finalistas	Eritrėja	Be teisės susisiekti su išoriniu pasauliu	Nežinoma	2001 m. rugsėjo 23 d.

2015 m.	Raif Badawi	Laureatas	Saudo Arabija	Paleistas 2022 m. kovo 11 d., bet jam vis dar taikomas 10 metų draudimas keliauti	10 metų	Pirmą kartą nuteistas 2012 m. gruodžio 17 d., bet apie tai paskelbta 2013 m. kovo 30 d.
2012 m.	Nasrin Sotoudeh	Laureatė	Iranas	Sulaikymas. 2021 m. liepos mėn. gavo leidimą išeiti dėl ligos, 2023 m. spalio 29 d. buvo vėl suimta, o 2023 m. lapkričio 15 d. – paleista į laisvę	38 metai	2019 m. kovo 6 d. (pats paskutinis)
	Jafar Panahi	Laureatas	Iranas	Sulaikytas 2022 m., paleistas 2023 m. vasario 3 d. po bado streiko	6 metai	2022 m. liepos mėn. buvo priverstas atlikti 10 metų senumo laisvės atėmimo bausmę
2011 m.	Razan Zaitouneh	Laureatė	Sirija	Pagrobta 2013 m. Manoma, kad ji buvo sulaikyta ir mirė.		2013 m. gruodžio 9 d.
2009 m.	Memorial - Oleg Orlov	Laureatas	Rusija	2023 m. spalio 11 d. jam paskirta 1 520 EUR bauda ir jis buvo paleistas		Tyrimas pradėtas 2023 m. kovo mėn., teismo procesas – 2023 m. birželio 8 d. Paleistas, tačiau jam taikomas draudimas keliauti. Organizacija „Memorial“, kaip teisės subjektas, likviduota 2022 m. sausio mėn.

III PRIEDAS. REZOLIUCIJŲ SĄRAŠAS

Nuo 2022 m. gruodžio mėn. Europos Parlamento priimtų rezoliucijų, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su žmogaus teisių pažeidimais pasaulyje, sąrašas

Šalis ir (arba) regionas	Priimta plenariniame posėdyje	Pavadinimas
<i>Afrika</i>		
Alžyras+	2023 05 11	Žiniasklaidos laisvė ir žodžio laisvė Alžyre, žurnalisto Ihsane El-Kadi atvejis
Čadas+	2022 12 15	Karinės chuntos represijos prieš taikių demonstracijų dalyvius Čade
Egiptas	2023 10 05	Egiptas, visų pirma Hishamo Kasemo nuteisimas
Marokas +	2023 01 19	Žurnalistų padėtis Maroke, visų pirma Omaro Radi atvejis
Nigeris	2023 11 23	Neteisėtas prezidento Mohamedo Bazoumo kalinimas Nigeryje
Nigerija+	2023 04 20	Dainininkui Yahaya Sharif-Aminu už šventvagystę Nigerijoje gresiančio mirties nuosprendžio ir mirties bausmės įvykdymo
Sudanas+	2023 06 15	Dėl humanitarinės padėties Sudane, ypač kovose užstrigusių vaikų žūčių
<i>Šiaurės ir Pietų Amerika</i>		
Brazilija+	2023 01 19	Brazilijos demokratiškos institucijų šturmas
Kuba	2023 07 12	ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo padėtis atsižvelgiant į pastarojo meto Vyriausiojo įgaliotinio vizitą į šią salą
Gvatemala	2023 09 14	Gvatemala. Padėtis po rinkimų, teisinė valstybė ir teismų nepriklausomumas
Nikaragva	2023 06 15	Dėl padėties Nikaragvoje
Venesuela+	2023 07 13	Dėl politinių teisių atėmimo Venesueloje
<i>Azija</i>		
Afganistanas+	2023 04 20	Dėl represijų prieš teisę į švietimą ir švietimo teisių aktyvistus

		Afganistane, įskaitant Matiullah Wesa atvejį
Afganistanas	2023 10 05	Žmogaus teisių padėtis Afganistane, visų pirma buvusių vyriausybės pareigūnų persekiojimas
Bangladešas	2023 09 14	Žmogaus teisių padėtis Bangladeše, visų pirma „Odhikar“ atvejis
Kinija+	2022 12 15	Kinijos vyriausybės vykdomos represijos prieš taikių protestų dalyvius visoje Kinijos Liaudies Respublikoje
Honkongas	2023 06 15	Dėl pablogėjusių pagrindinių laisvių padėties Honkonge, visų pirma Jimmy Lai atvejo
Indija	2023 07 13	Dėl padėties Indijos Manipuro valstijoje
Iranas+	2023 01 19	ES atsakas į protestus ir egzekucijas Irane
Iranas	2023 03 16	Dėl Irano, visų pirma šimtų mokinių mergaičių apnuodijimo
Iranas	2023 11 23	Naujausi išpuoliai prieš moteris ir moterų teisių gynėjus ir savavališkas ES piliečių kalinimas Irane
Kirgizija	2023 07 13	Represijos prieš žiniasklaidą ir saviraiškos laisvę Kirgizijoje
Mianmaras / Birma	2023 05 11	Dėl Mianmaro, visų pirma demokratinių politinių partijų likvidavimo
Uzbekistanas	2023 10 04	Uzbekistanas
<i>Europa ir Rytų partnerystės šalys</i>		
Armėnija / Azerbaidžanas+	2023 01 19	Blokados Kalnų Karabache humanitarinės pasekmės
Armėnija / Azerbaidžanas	2023 10 05	Padėtis Kalnų Karabache po Azerbaidžano puolimo ir nuolatiniai grasinimai Armėnijai
Azerbaidžanas	2023 03 15	ES ir Azerbaidžano santykiai
Azerbaidžanas	2023 09 14	Azerbaidžane įkalinto dr. Gubado Ibadoghlu atvejis
Baltarusija+	2023 05 11	Baltarusija: nežmoniškas elgesys su žinomu opozicijos lyderiu Viktoru Babaryka ir jo hospitalizacija
Baltarusija	2023 09 13	Santykiai su Baltarusija
Čečėnija	2023 10 05	Zaremos Musajevos atvejis Čečėnijoje
Sakartvelas	2023 12 14	Metinis ES ir Gruzijos asociacijos

		susitarimo įgyvendinimo pranešimas
Sakartvelas	2023 11 23	Sakartvelo piliečio Tamazo Ginturi nužudymas, kurį įvykdė rusų okupantų pajėgos Sakartvele
Vengrija	2023 06 01	Pasiūlymas dėl rezoliucijos dėl teisinės valstybės principo ir pagrindinių teisių pažeidimų Vengrijoje ir ES lėšų įšaldymo
Moldova	2023 04 19	Dėl iššūkių, su kuriais susiduria Moldovos Respublika
Moldova	2023 10 05	Moldovos kelio į ES apžvalga
Ukraina ir Rusija	2023 01 19	Tribunolo dėl agresijos nusikaltimo prieš Ukrainą steigimas
Ukraina ir Rusija	2023 02 16	Vieni metai nuo Rusijos invazijos į Ukrainą ir agresijos karo prieš ją pradžios
Ukraina	2022 12 15	Praėjus 90 metų po Holodomoro: masinės žudynės marinant badu pripažinti genocidu
Rusija	2023 02 16	Nežmoniškų sąlygų, kuriomis Rusijoje kalinamas Aleksejus Navalnas ir kiti politiniai kaliniai, pastarojo meto pablogėjimas
Rusija+	2023 04 20	Represijos Rusijoje, ypač Vladimiro Kara-Murzos ir Aleksejaus Navalno atvejai
Rusija+	2023 06 15	Dėl Rusijos Federacijos vykdomo Ukrainos nepilnamečių Tihrano Ohannisiano ir Mykytos Khanhanovo kankinimo ir baudžiamojo persekiojimo
Rusija	2023 11 09	Rusijai taikomų ES sankcijų veiksmingumas
Serbija / Kosovas	2023 10 19	Naujausi Serbijos ir Kosovo dialogo pokyčiai, įskaitant padėtį siaurinėse Kosovo savivaldybėse
<i>Artimieji Rytai</i>		
Bahreinas+	2022 12 15	Žmogaus teisių gynėjo Abdulhadi Al-Khawajos atvejis Bahreine
Izraelis / Palestina	2023 12 14	Pasiūlymas dėl rezoliucijos dėl dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo perspektyvos Izraeliui ir Palestinei
Izraelis / Palestina	2023 10 19	Niekingi grupuotės „Hamas“ teroristiniai išpuoliai prieš Izraelį, Izraelio teisė gintis pagal

		humanitarinę ir tarptautinę teisę ir humanitarinę padėtis Gazoje
Libanas	2023 07 12	Padėtis Libane
Palestina	2023 07 12	Santykiai su Palestinos Administracija
Kompleksiniai klausimai		
Žmogaus teisės ir demokratija	2023 01 18	2022 m. metinė ataskaita dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje bei Europos Sąjungos politikos šioje srityje
Užsienio ir saugumo politika	2023 01 18	2022 m. metinis pranešimas dėl bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimo
Smurtas prieš moteris ir smurtas šeimoje	2023 02 15	Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo.ES prisijungimas prie konvencijos
Moterų padėtis	2023 02 15	ES prioritetai 67-ojoje Jungtinių Tautų Moterų padėties komisijos sesijoje
Žmogaus teisių gynėjai	2023 03 16	ES gairės dėl žmogaus teisių gynėjų
Visuotinis homoseksualumo dekriminalizavimas	2023 04 20	Dėl visuotinio homoseksualumo dekriminalizavimo atsižvelgiant į naujausius įvykius Ugandoje
Pramonės konkurencingumas, prekyba ir kokybiškų darbo vietų kūrimas	2023 02 16	Dėl ES strategijos pramonės konkurencingumui, prekybai ir kokybiškų darbo vietų kūrimui skatinti
Lygios teisės neįgaliesiems	2023 12 13	Siekiant lygių teisių neįgaliesiems
Užsienio kišimasis į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją	2023 06 01	Užsienio kišimasis į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją
Darnaus vystymosi tikslai	2023 06 15	Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimas ir vykdymas
Žurnalistų apsauga	2023 07 11	Žurnalistų apsauga visame pasaulyje ir Europos Sąjungos politika šiuo klausimu
Paieška ir gelbėjimas Viduržemio jūroje	2023 07 13	ES veiksmų, susijusių su paieškos ir gelbėjimo operacijomis Viduržemio jūroje, poreikis
Romų vaikai	2023 10 04	Romų vaikų segregacija ir diskriminacija švietimo srityje

IV PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėjas pareiškia, kad, rengdamas šį pranešimą, iki jo priėmimo komitete gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
Protection International
Intermon
Oxfam - EU Office
Oxfam Senegal
International Federation for Human Rights (FIDH)
Search for Common Ground (SFCG)
Anti-Slavery International
Cairo Institute for Human Rights Studies
Human Rights Watch
Christian Solidarity Worldwide (CSW)
Front Line Defenders
International Rehabilitation Council for Torture Victims (IRCT)
Civil Rights Defenders
International Dalit Solidarity Network (IDSN)
End FGM European Network
Scholars at Risk Network
Professor of Law, Conflict and Global Development at the University of Reading

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėjas.

07.11.2023

MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO LAIŠKAS

Užsienio reikalų komiteto
pirmininkui
David McAllister
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl 2023 m. metinio pranešimo dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje (2023/2118(INI))

Gerb. pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. liepos 13 d. vykdant rašytinę procedūrą komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas apsvarstė šį klausimą 2023 m. rugpjūčio 30 d. posėdyje¹. Per šį posėdį komitetas nusprendė paraginti atsakingą Užsienio reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus.

Pagarbiai

Robert Biedroń

---

¹ Per galutinį balsavimą dalyvavo: Isabella Adinolfi, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Seán Kelly, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Radka Maxová, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans, Angelika Winzig, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

PASIŪLYMAI

1. Smerkia nuolatinę regresą žmogaus teisių, įskaitant moterų teises ir lyčių lygybę, srityje, nes žurnalistės, aktyvistės ir žmogaus teisių gynėjos, įskaitant lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių gynėjas, yra nuolat puolamos ir joms kyla ypač didelė grėsmė; smerkia sunkius žmogaus teisių pažeidimus Afganistane nuo tada, kai Talibanas perėmė šalies valdymą, ypač lyčių apartheido politiką, kuria siekiama varžyti moterų ir mergaičių teises; smerkia Irano parlamentą už tai, kad jis priėmė drakonišką naują teisės aktą, pagal kurį moterims, pažeidusioms hidžabo taisykles, taikomos griežtesnės sankcijos; pakartoja, kad tvirtai remia judėjimą „Moteris, gyvenimas, laisvė“ Irane; taip pat pažymi, kad pagarba žmogaus teisėms būtina demokratijos veikimui; pakartoja savo raginimą visapusiškai įgyvendinti Trečiąjį ES lyčių lygybės veiksmų planą (LLVP III) ir užtikrinti, kad lyčių lygybės ir moterų bei mergaičių įgalėjimo politika taptų ES išorės santykių, dvišalių ir daugiašalių forumų prioritetu; pabrėžia, kad pagarba pagrindinėms teisėms ir laisvėms turi būti neatsiejama stojimo į ES proceso dalis; pabrėžia, kad žmogaus teisės, demokratija ir teisinė valstybė yra tarpusavyje priklausomos ir kad visos ES valstybės narės turi visapusiškai gerbti ES vertybes; pabrėžia, kad ES turi puoselėti pagrindines teises, įskaitant moterų ir LGBTI asmenų teises, ypatingą dėmesį skiriant išorės aspektui tam, kad būtų patikima veikėja Europos ir pasaulio išorės santykių srityje; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad valstybėse narėse daugėja homofobinių bei prieš lyčių lygybę ir demokratiją nukreiptų iniciatyvų; pabrėžia, kad 2019 m. Lenkijoje nustatytos zonos be LGBTI asmenų ir homofobinės žmogžudystės Slovakijoje neturi vietos mūsų Sąjungoje, ir ragina atitinkamų valstybių narių populistines partijas gerbti asmens orumą puoselėjant toleranciją; pažymi didėjančią regresą lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityje, o šios teisės yra pagrindinės teisės, ir pabrėžia, kad išpuoliai prieš lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises yra nusistovėjusi antidemokratinė subjektų taktika, kuria siekiama toliau silpninti teises ir laisves Europos Sąjungoje ir tarptautiniu mastu;
2. pabrėžia, kad moterys ir mergaitės, įskaitant LGBTI asmenis, konfliktų metu yra labiau pažeidžiami; smerkia neišprovokuotą ir neteisėtą Rusijos karą prieš Ukrainą ir jo neproporcingas pasekmes moterims ir mergaitėms; atkreipia dėmesį į Ukrainos moterų karių drąsą ir į moteris, kurios teikia nekovinę paramą sudarydamos antrąją gynybos liniją karo zonoje; ragina patraukti Rusiją atsakomybėn už visus įvykdytus moterų ir mergaičių žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant (bet jais neapsiribojant) visus smurto dėl lyties atvejus, t. y. seksualinio smurto atvejus ir išžaginimus; ragina užtikrinti visų aukų teisę kreiptis į teismą;
3. griežtai smerkia visų formų smurtą dėl lyties ir ragina imtis ryžtingų veiksmų siekiant nutraukti seksualinio smurto kaip karo ginklo naudojimą, apsaugoti aukas, joms padėti ir sudaryti joms geresnes galimybes pasinaudoti teise kreiptis į teismą; pažymi, kad pagal JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1820 (2008) išžaginimas ir kitos seksualinio smurto formos gali būti laikomi karo nusikaltimais, nusikaltimais žmoniškumui ar su genocidu susijusia nusikalstama veikla; ragina valstybes nares laikytis savo įsipareigojimų patraukti baudžiamojon atsakomybėn už tokius veiksmus atsakingus asmenis ir pabrėžia, kad svarbu užkirsti kelią nebaudžiamumui; susirūpinęs atkreipia dėmesį į moterų lyties organų žalojimą, vaikų ir priverstines santuokas, smurtą dėl garbės, „moralės policiją“ bei prekybą moterimis ir mergaitėmis; palankiai vertina ES

prisijungimą prie Stambulo konvencijos ir ragina visas Europos šalis ją įgyvendinti; pabrėžia, kad svarbu smurtą dėl lyties laikyti įtrauktu į SESV 83 straipsnio 1 dalies nusikaltimų sritį, ir pakartoja, kad išžaginimas, remiantis sutikimo nebuvimu, turi būti kriminalizuojamas pagal ES teisę;

4. pabrėžia, kad etninėms, religinėms ir tikėjimo mažumoms priklausančios moterys ir mergaitės yra dar labiau pažeidžiamos smurto dėl lyties ir diskriminacijos atžvilgiu; atkreipia dėmesį į nuolatinę LGBTI+ asmenų diskriminaciją ir ragina ES ir jos valstybes nares nedviprasmiškai pasmerkti bet kokią stigmatizavimą, neapykantos nusikaltimus ir neapykantą kurstančias kalbas, persekiojimą, vadinamąją atvertimo terapiją, interseksualių asmenų lyties organų žalojimą, taisomąjį išžaginimą ir visų formų smurtą;
5. pabrėžia, kad lytinė ir reprodukcinė sveikata bei teisės yra žmogaus teisės ir kad ES valstybės narės turi jas saugoti, laikydamosis tarptautinių žmogaus teisių standartų, ir yra labai susirūpinęs dėl pasaulinio regreso lyčių lygybės ir lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityse, įskaitant ir ES; smerkia 2020 m. spalio mėn. Lenkijos Konstitucinio Teismo sprendimą ir Vengrijos vyriausybės sprendimą versti moteris, norinčias nutraukti nėštumą, pasiklaudyti, kaip plaka vaisiaus širdis ir ragina nedelsiant juos atšaukti; pabrėžia, kad svarbu rodyti pavyzdį, ir pakartoja raginimus ES pagrindinių teisių chartijoje įtvirtinti teisę į teisėtą ir saugų abortą; ragina ES teikti pirmenybę galimybei naudotis lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis ir šią galimybę laikyti žmogaus teisių dalimi ir darnaus vystymosi tikslų siekiu; ragina remti žmogaus teisių gynėjus ir pilietinės visuomenės organizacijas, skatinančias ir palengvinančias prieigą prie lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių, kurių darbui kyla grėsmė mažėjant pilietinės visuomenės erdvei; pabrėžia, kad reikia teikti lyčiai atžvalgią humanitarinę pagalbą, kad ji pasiektų pažeidžiamiausius asmenis, kuriems jos reikia; ragina užtikrinti visuotinę galimybę naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių paslaugomis, ypač lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių sveikatos centrų paslaugų prieinamumą, įskaitant visapusišką šeimos planavimą, kontracepciją ir nešališką informaciją, priežiūrą prieš gimdymą, gimdymo metu ir po gimdymo, taip pat su ŽIV susijusią priežiūrą ir prieigą prie PEP arba PREP vaistų; dar kartą patvirtina, kad kokybiškos visapusiškos lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros, teisių bei paslaugų neužtikrinimas yra smurto dėl lyties forma; pabrėžia, kad moterims ir mergaitėms reikalinga nuolatinė galimybė naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugomis konflikto ir priverstinio perkėlimo metu, įskaitant galimybę saugiai gimdyti, taip pat šeimos planavimo paslaugas, teisėtą ir saugų nėštumo nutraukimą ar klinikinės pagalbos teikimą išžaginimo atveju; ragina skirti lėšų pagrindinėms ir gyvybę gelbstinčioms lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugoms teikti, vadovaujantis JT būtiniausių pradinių paslaugų paketu; smerkia nuolatinius bandymus stigmatizuoti ir apriboti galimybes naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis; smerkia visus grasinimus, išpuolius ir bausmes, skirtas aktyvistams, padedantiems moterims naudotis kontracepcijos priemonėmis ar abortais, pvz., 2023 m. kovo mėn. Lenkijoje nuteistą Justyną Wydrzynską;
6. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti kokybišką mergaičių švietimą ir lygias galimybes, nes tai yra išankstinė moterų įgalėjimo ir visapusiško naudojimosi savo teisėmis sąlyga; pakartoja amžių atitinkančio, įrodymais pagrįsto išsamaus lytinio švietimo svarbą tiek ES viduje, tiek už jos ribų, siekiant panaikinti lyčių stereotipus ir žalingas visuomenės

normas; pažymi, kad visapusiškas švietimas, įskaitant mokslinį švietimą, tokių dalykų kaip gamtos mokslai, technologijos, inžinerija ir matematika, bet jais neapsiribojant, yra svarbus siekiant įgyti įgūdžių, gauti deramą darbą ir kurti darbo vietas ateityje, taip pat panaikinti lyčių stereotipus ir šališkumą.

**PRIEDAS. SUBJEKTŲ AR ASMENŲ,
IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTĖ GAVO INFORMACIJOS, SĄRAŠAS**

Toliau pateiktą sąrašą tik savo atsakomybe parengė nuomonės referentė. Nuomonės referentė, rengdama šią nuomonę, iki jos priėmimo komitete gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
Nuomonės referentė pareiškia, kad negavo jokios informacijos iš jokio subjekto ar asmens.
Nuomonės referentė: Arba Kokalari

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	28.11.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 42 -: 7 0: 9
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Pedro Marques, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Vladimír Bilčík, Jakop G. Dalunde, Loucas Fourlas, Christophe Grudler, Anja Haga, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Bert-Jan Ruissen, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Milan Zver
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Clare Daly, Mónica Silvana González, Miguel Urbán Crespo

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

42	+
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Anja Haga, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Pedro Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

7	-
ECR	Hermann Tertsch
ID	Jean-Lin Lacapelle, Bernhard Zimniok
NI	Kinga Gál, Márton Gyöngyösi
PPE	Sunčana Glavak, Željana Zovko

9	0
ECR	Anna Fotyga, Bert-Jan Ruissen, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers
NI	Kostas Papadakis
The Left	Clare Daly, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė